

SETTIMANALE
Poste Italiane S.p.a. - Spedizione in abbonamento postale
D.L. 353/2003 (conv. in L. 27/02/2004 n. 46)
art. 1, comma 1, DCB (Padova)
ISSN 1124 - 6596

TAXE PERCUE - TASSA RISCOSSA
UFFICIO POSTALE PADOVA - ITALY

NOVI GLAS

CENA 1 EVRO

www.noviglas.it

NOVI GLAS JE NASTAL Z ZDRUŽITVIJO TEDNIKOV KATOLIŠKI GLAS IN NOVI LIST 11. JANUARJA 1996

Uvodnik

Andrej Bratuž

Pol stoletja združene Evrope

V tem času se veliko razpravlja in piše o evropskem združevanju. Letos poteka 50 let od znane Rimske pogodbe, ko je prišlo leta 1957 do ustanovitve sedanje politične Evrope oziroma njenih prvih ustanov.

Ideja o združenju Evrope ima seveda svoje korenine v prejšnjih časih zgodovine. Pustimo pri tem nekatere bolj nasilne poskuse v tem smislu. Rimski imperij je zasvojeval večino evropskih in nekaterih izvenevropskih narodov in zavlada nad njimi. Skoraj tisočletje kasneje je Karel Veliki poskušal nekaj podobnega v srednji, severni in zahodni Evropi. Spet tisoč let kasneje je Napoleon Bonaparte tudi zasedel velik del naše celine, čeprav je marsikje uvedel razne dobre reforme. Pri nas so nastale Ilirske province, kjer je tudi slovenščina prvič dobila svoje mesto v šolah in v javni upravi.

Malo prej je v času francoskega iluminizma vrsta mislecev že sanjala o neki nadnarodni oz. naddržavni tvorbi, ki bi povezovala države in narode. Tako sta zlasti pisala Rousseau in Voltaire. V romantiki je tudi prišlo do takih pobud. Dovolj, da spominimo na Mazzinijevo Mlado Evropo (Giovine Europa). V prvih desetletjih dvajsetega stoletja je grof Coudenhove Kalergi ustanovil Panevropo. Zapisal je, da se mora vsakdo najprej sam evropeizirati.

Pomemben dejavnik v evropskem povezovanju je danes zlasti Evropski parlament. Od začetne parlamentarne skupščine je postopno prišlo do pravega parlamenta, ki povezuje predstavnike včlanjenih držav. Najprej je bil parlament sestavljen iz neizvoljenih poslancev. Parlamenti posameznih držav so namreč izvolili določeno število poslancev, ki je bilo različno za posamezne države. Evropski parlament ima danes v glavnem dva sedeža. To sta Strasbourg in Bruselj, deloma pa ima nekaj uradov tudi v Luksemburgu. Evropski parlament je bil prvič neposredno izvoljen leta 1979. Tedaj smo aktivno sodelovali tudi Slovenci v Italiji, povezani z ostalimi manjšinami, zlasti Valdostanci in Sardinci, pa tudi Furlani in Okcitanci.

Letošnjo okroglo obletnico so seveda obeležila velika praznovanja. Najprej so se evropski državni zbrali v Rimu. Tu sta predsednik Napolitano in predsednik vlade Prodi v svojih posegih podala zgodovinski pomen nastanka glavnih evropskih ustanov in njih vloga včeraj in danes. V Berlinu pa je predvsem govorila kanclerka Angela Merkel in podčrtala bistvene etape evropskega združevanja. Srečanja so se tu udeležili predsedniki držav in zlasti vlad sedemindvajsetih držav članic, med njimi slovenski premier Janez Janša. Berlinsko srečanje se je zaključilo z deklaracijo, ki še posebej nakazuje bodočnost Evropske unije. Na tem srečanju je tudi prišla do izraza zahteva po uresničitvi evropske ustavne listine še pred letom 2009, ko bodo prihodnje volitve Evropskega parlamenta.

Še starejša ustanova je Svet Evrope, ki so ga ustanovili že leta 1949. To je širša parlamentarna ustanova s sedežem v Strasbourgu. Z razliko od Evropskega parlamenta je to širši organ in zajema še večje število držav (tudi iz vzhodne Evrope). Svet Evrope pa ima manjše pristojnosti od Evropskega parlamenta, in sprejema sklepe in izjave, ki so bolj moralne in simbolične narave. Še prej se je oblikovala Evropska gospodarska skupnost, omeniti moramo pa še Evropsko premogovno in jeklarsko skupnost ter Euratom. V začetku je sodelovalo še šest držav, in sicer Francija, Italija, Zahodna Nemčija in države Beneluksa (Belgija, Nizozemska, Luksemburg).

Svoje mesto naj bi v Evropi imelo tudi zgodovinsko krščansko izročilo. Zato se zlasti zavzema papež Benedikt XVI., omenila pa ga je tudi nemška kanclerka Merklova.

Vse to stopa ob letošnjem jubileju združevanja Evrope v ospredje in bo gotovo porok tudi za njeno uspešno bodočnost.

"Tu so doma vera, slovenski jezik in kultura!"

Ljubljanski pomožni škof msgr. Anton Jamnik v Gorici

Foto DPD

Obisk v Rimu

Slovenska skupnost je v Rimu organizirala srečanje Komisije državnega zbora RS za Slovence v zamejstvu in po svetu s predsednikom mešane skupine in narodnih manjšin v poslanski zbornici poslancem SVP Siegfriedom Bruggerjem.

Delegacijo Državnega zbora RS, ki jo je vodil predsednik mag. Janez Kramberger, v njej pa so bili še Franc Pukšič, Boštjan Zagorac in poslanka madžarske nardnonosti v Sloveniji Marija Pozsonec, je predstavil tajnik SSK Terpin. Srečanja se je za Slovensko skupnost udeležil tudi deželni svetnik Mirko Špacapan, krovni organizator je zastopal predsednik SSO Drago Štoka, Urad

za Slovence v zamejstvu in po svetu pa Jure Žmavc. Poslanec Brugger je izpostavil vlogo, ki jo odigrava manjšine v državah, kjer živijo, in še posebej pomen matične domovine kot njene zaščitnice. Predsednik Komisije Kramberger je menil, da slovenska država v preteklosti ni vedno ustrezno podpirala svojih manjšin v sosednjih državah, model zaščite narodnih manjšin v Sloveniji pa je vsekakor v Evropi danes lahko marsikomu za zgled, gotovo tudi Italiji.

manjšine pri obravnavanju kakršnegakoli zakona. Damijan Terpin je najavil, da bo SSK s podporo iz Slovenije skušala doseči zajamčeno zastopstvo v parlamentu za slovensko manjšino, v skladu s 26. členom zaščitnega zakona, kar ostaja pravzaprav še edina neizpolnjena naloga italijanskega parlamenta glede samega zakona, medtem ko je izvajanje ostalih delov izključno stvar vlade.

Udeleženci srečanja so se tudi dotaknili problema slovenske manjšine v Avstriji, za katero se tudi SVP večkrat zavzema pri avstrijskih oblasteh.

Ob koncu srečanja je predsednik Komisije DZ Kramberger poslanka Brugger in SVP povabil na obisk v Slovenijo; manjšinski prvak je vabilo navdušeno sprejel.

Terpin in Špacapan sta imela v zvezi z zajamčenim zastopstvom slovenske manjšine v rimskem parlamentu še vrsto srečanj s pomembnimi poslanci leve sredine. Z nekdanjim podtajnikom za manjšine in poslancem Gianluco Bresso pa sta obravnavala vprašanje delovanja komaj imenovanega Paritetnega odbora zaščitnega zakona. Poslanec Bressa je izrazil zadovoljstvo z dejstvom, da je deželni svet FJK v nov volilni zakon vključil določbe o olajšanem zastopstvu slovenske manjšine, in ocenil kot povsem nesmiselne težnje po nekaterih ustavnih ugovorih v zvezi z evropskim modelom, ki je po njegovem mnenju tudi najprimernejše izhodišče za razpravo o zastopnosti Slovencev v rimskem parlamentu.

Pogovor

Direktorica IEDC-Poslovne šole Bled dr. Danica Purg o sebi, managementu, gospodarstvu in še čem 3

Aktualno predavanje

Prior meniške skupnosti Bose Enzo Bianchi o vlogi kristjanov v različnih družbi od začetkov do danes 5

občinsko gledališče giuseppe verdi v gorici
Glasba in balet
Petek, 30. marca 2007 ob 20.45
Info 0481-33090
Ponedeljek-sobota 17.00-19.00

Opera Balet Slovensko Narodno Gledališče v Ljubljani
Romeo in Julija
Sergej Prokofjev
William Shakespeare
režija in koreografija Youri Vámos
v sodelovanju z Glasbeno matico
v sklopu Projekta Mozaik

06107
iVerdi

Svet slovenskih organizacij Redna seja izvršnega odbora

Izvršni odbor Sveta slovenskih organizacij je svojo redno sejo, ki je bila v sredo, 14. marca, na goriškem sedežu SSO, posvetil problemom, s katerimi se je ta krovna organizacija morala soočiti tako na državni kot na deželni in pokrajinski ravneh.

Izvršni odbor SSO je najprej prisluhnil uvodnemu poročilu predsednika dr. Draga Štoke, ki je med drugim poročal o nedavnem zasedanju SLOMAKA v Monostru na Madžarskem, kjer so bili sprejeti tudi mnogi konkretni sklepi. Tako se je SLOMAK med drugim soglasno zavzel za podelitev postumnega priznanja italijanske države narodnemu mučeniku v času fašizma Lojzetu Bratužu, čigar 70-letnico nasilne smrti smo Slovenci tostran in ostran meje izredno množično proslavili 23. februarja letos v Gorici.

Izvršni odbor SSO je nato z zadovoljstvom sprejel v vednost dejstvo, da se glede problema openskega strelišča nekaj premika v pozitivno smer, saj je prišlo na pobudo openske sekcije VZPI do srečanja, s katerega je izšla soglasna želja prisotnih predstavnikov raznih društev in organov, da se kraj slovenskega trpljenja pod fašizmom primerljivo ovrednoti in postane v končni fazi državni spominski park tako, kot si to želi celotna naša demokratična javnost.

V nadaljevanju se je IO SSO pa je prišla v ospredje diskusije po-

lemika, ki jo je SKGZ sprožila s svojim tiskovnim poročilom v Primorskem dnevniku dne 7. marca letos.

V svojem polemičnem zapisu se SKGZ kot strela z jasnega in sredi največjih skupnih naporov na rimskem in drugih nivojih spravi nad vodstvo SSO s kopico obtoževanj, ki so - milo rečeno - povsem izmišljena, torej brez vsake konkretne podlage.

Že sama trditev, da se »predstavniki SKGZ in SSO kljub mnogim pozivom o obnovitvi stikov v bistvu ne srečujejo že šest mesecev, kar zavira dogovarjanje o številnih problemih...«, je ne samo neutemeljeno, saj je že na podlagi skupnih poročil obeh predsednikov (ki organizaciji predstavljata tudi navzven!), to je Pavšiča in Štoke, razvidno, da sta v zadnjih mesecih, to je januarja in februarja, bila v izrednem ritmu svojega dela praktično vsak dan skupaj in se kot najvišja predstavnik obeh krovnih organizacij vsak dan posvetovala, usklajevala v svojem delu, iskala vseskozi skupna pota in gnala naprej skupne pobude, iskala pri tem le skupno pot soglasja in skupne pozitivne rezultate za obe krovni organizaciji in za vso našo skupnost.

Žal je takemu načinu polemike pridal svoje še Primorski dnevnik s svojim uvodnim člankom izpod peresa zdaj že upokojenega časnikarja Dušana Kalca in pri tem spregledal dejstvo, da je bil predsednik SSO Štoka skupaj

s predsednikom SKGZ Pavšičem samo v zadnjem času kar na dveh ministrstvih, kjer sta ju sprejela ministra Linda Lanzilotto in Enrico Letta s podtajnikom Milošem Budinom in Ettorejem Rosatom in kjer je bila med drugim izrečena skupna želja po nadaljnji redni in izredni podpori slovenskemu tisku, torej tudi in predvsem Primorskemu dnevniku kot edinemu slovenskemu dnevniku v Italiji. V nadaljnji diskusiji na seji Izvršnega odbora SSO se je izluščilo predvsem stališče, da zdaj ni čas za odvečne in neutemeljene polemike, ampak skrajni čas za resno in konstruktivno skupno delo!

Zato se Izvršni odbor SSO obrača na SKGZ, da opusti nesmiselno in odvečno ter neutemeljeno polemiko in da se raje poda na skupno pot delovanja, tisto pot, ki si jo želi celotna naša slovenska narodna skupnost. To je na pot iskrenega sodelovanja, poštenega dialoga in napora v iskanju vsega tistega, kar nam je blizu, kar nam je, kljub različnim svetovnonazorskim idejam, skupno, pametno in obojestransko koristno.

Smo v težkih časih, ko se naš zaščitni zakon nikakor noče premakniti na pot udejanjanja, ko nas nekateri celo na samem državnem političnem vrhu imajo za »genociden narod«, za skupnost »maščevalne krvi« v sebi, »barbarsko ljudstvo« itd. Pokažimo zato, zaključuje svoje tiskovno poročilo Izvršni odbor SSO, vsaj mi, ki »dobro v srcu mislimo«, da smo nekaj drugega, da smo nekaj, kar smo predvsem zvesti pripadniki slovenske narodne skupnosti in da nam volje po iskrenem dialogu in konkretnem skupnem delu ne bo mogel in ne smel nihče vzeti ali zatreči!

in hrvaško manjšino v Italiji. Slovenija ni podpisala tako pristranske spomenice, Hrvaška pa jo je podpisala, toda Ustavno sodišče Hrvaške se je izreklo, da spomenica nima pravne učinka, ker ni bila ratificirana. Italija je tedaj zelela, da pride do pogodbe, ki bi z ratifikacijo uveljavila vsebino spomenice z dne 15. januarja 1992. Toda dvostranska pogodba, ki nudi eni strani vse, drugi pa nič, je po zdravi pameti nelogična. Zato so sedmim členom pogodbe z dne 5. novembra 1996, ki jamčijo izvajanje spomenice iz leta 1992, dodali 8. člen, ki jamči hrvaški manjšini v italijanski deželi Molise to, kar ji jamči že deželni statut z dne 22. maja 1971 (člen 4: ... varuje jezikovno in zgodovinsko dediščino ter ljudsko izročilo etničnih skupnosti, ki živijo na njenem ozemlju, in v soglasju s prizadetimi občinami spodbuja njihovo ovrednotenje).

Massimiliano Ferrera je v reviji "Limes" zapisal, da 8. člen pogodbe izključuje sovpletenost izvajanja tega člena z izvajanjem ostalih členov, kajti obveznosti Italije niso primerljive z obveznostmi Hrvaške. Ta člen je namreč samo potrebno uravnoteženje, da ima pogodba manj enostranski videz kot spomenica iz leta 1992 in da omogoči hrvaško ratifikacijo pogodbe. Isti avtor dodaja, da je raven varstva, ki je zagotovljena hrvaški manjšini pod ravni, ki jo predvidevajo mednarodne pogodbe, katerih sopolobnica je Italijanska republika.

Družbeno politično društvo Edinost
Samo Pahor

Vrh slovenske vlade na Koprskem Srečanje tudi z italijansko manjšino

Kot vsaka manjšina se tudi italijanska v Sloveniji sooča s problemi v zvezi s svojim sedanjim stanjem in prihodnjim razvojem. Povsem razumljivo je, da njene predstavnike zaskrbijo podatki zadnjega ljudskega štetja iz leta 2002, iz katerih izhaja, da se je za pripadnost italijanski skupnosti izjavilo nekaj sto manj ljudi kot pri prejšnjem ljudskem štetju. Vzrokov za ta osip je gotovo več, med temi je prav gotovo tudi splošni demografski upad. Zato se nam ne zdi dovolj prepričljivo zatrjevanje manjšinskih krogov, da je upadanje italijanskega življa pripisati nezadostnemu izvajanju manjšinske zaščite. Nekateri manjšinski predstavniki trdijo, da v formalnem normativnem pogledu ni kaj dosti očitati oblastem, saj je udeležba manjšinskih pripadnikov v upravnih institucijah zagotovljena zlasti na ravni občinskih skupnosti, kjer ima manjšinska skupnost zagotovljeno ustrezno število svetnikov in odbornikov. Po statutu občin Koper, Izola in Piran podžupansko mesto obvezno pripada manjšini. Zagotovljena je tudi raba materinega jezika tako v uradnih aktih kot tudi v ustnih in pisnih odnosih z oblastmi. Uveljavlja se dvojezična toponomastika. Napisji tako javnih kot zasebnih podjetij in ustanov morajo biti v obeh jezikih. Tu ni možna nikakršna primerjava s stanjem v tržaški občini.

Teh ugotovitev ne more nihče zanikati, četudi včasih pride do manjših pomanjkljivosti. Vendar predstavniki manjšine vztrajajo na stališču, da za razvoj manjšine sedanji ukrepi ne zadostujejo in da bi morala biti zunanja vidljivost manjšine bolj prepoznavna, kar naj bi vz-

podbudno vplivalo na zavest pripadnikov italijanske narodne skupnosti. Manjšina bi želela razviti lastne gospodarske osnove. Vprašanje je, kako posredno ali neposredno to omogočiti v sedanjem liberaliziranim gospodarskem sistemu.

Srečanje z vladnimi predstavniki

Med obiskom vrha slovenske

miera Janše, češ da je namerno prezrl omenjeno manjšinsko organizacijo.

S takšnim načinom poročanja se seveda ne moremo strinjati, saj je mejilo že na izzivanje. Očitno so nekateri krogi hoteli napraviti vtis na javnost v Italiji in sprožiti reakcijo italijanskega zunanjskega ministrstva, kjer obstajajo jastrebi in golobi.

vlade na Koprskem v dneh 20. in 21. marca se je predsednik Janša z nekaterimi ministri srečal tudi s predstavniki lokalnih samoupravnih italijanskih narodnih skupnosti in poslanecem Robertom Battellijem. Predmet razgovorov je bil vladni predlog o ustanovitvi pokrajine (ena od teh naj bi obsegala območje Obale in Krasa) ter oblikovanje resolucije o problemih italijanske in madžarske manjšine v Sloveniji. Znotraj manjšine pa je bilo nekaj nesoglasij glede sestave delegacije, ki je bila sad dogovora med vlado in samoupravnimi italijanskimi skupnostmi iz Kopa, Izole in Pirana. Po tem ključu je izpadel predstavnik krovne Unije Italijanov. O tem se je na široko razpisal tržaški dnevnik Il Piccolo, ki je dogodek obravnaval ne samo na strani istrske kronike, temveč na sami prvi strani. Ton pisanja je bil neprijazen do slovenske vlade in zlasti pre-

Splošno znano je namreč, da je istrska stran tržaškega dnevnika deležna finančne podpore istega ministrstva še iz časov ministra De Michelisa.

Mi pa ne moremo mimo ugotovitve, da isti tržaški italijanski dnevnik skoro dosledno opušča strešice pri pisanju slovenskih in hrvaških imen in priimkov, in to tudi pri imenih državnikov, kot so Janša, Drnovšek, Kučan, Mesič in drugi. Tudi to nekaj pove. Če bi se podobne stvari dogajale v zvezi z imeni državnikov drugih držav, bi prizadete države takoj reagirale. Kaže, da je s slovenskimi imeni in priimki dopuščeno vse, kar zelo nazorno dokazuje tudi aktualni primer zdravstvenih izkaznic na Tržaškem in Goriškem. Pa naj kdo reče, da Trst ni odprto evropsko mesto, ki naj bi postalo celo glavno mesto načrtovane Evroregije. Videant consules!

Alojz Tul

Družbenopolitično društvo Edinost O pojmovanju naravne recipročnosti

Zaradi vznemirjenja glede osnutka resolucije o italijanski in madžarski narodni skupnosti se je oglašil državni podtajnik na ministrstvu za notranje zadeve italijanske republike Ettore Rosato.

Izhajajoč iz predpostavke, da je Italija dala signal velikanske pozornosti do slovenske manjšine v Italiji, je zatrdil, da je vprašanje manjšin področje naravne recipročnosti, ki ne potrebuje nikakršnih predpisov, ker

je v DNA evropskih narodov. Družbenopolitično društvo Edinost šteje za svojo dolžnost, da opozori javnost na italijansko stvarno pojmovanje naravne recipročnosti.

Italijanska republika je januarja leta 1992 predložila Republikli Sloveniji in Republikli Hrvaški spomenico, ki je obravnavala samo italijansko manjšino v teh dveh državah. Društvo Edinost je takrat predlagalo popravke, ki so se nanašali na slovensko

Na dnu...

ŠE BOLJ KOT
PRIMARNE VOLITVE
BI POTREBOVALI
PRIMARNE MOLITVE!

Povejmo na glas Za vsemanjšinsko podporo Brancatiju

Ob nekoristnih predstavah, ki jih v pripravi na goriške občinske volitve uprizarja del levosredinskega prostora, je mogoče ugotoviti samo to, da je še vedno čas z njimi prenehati. Kandidat se vrsti za kandidatov in zgodi se celo, da se predlagano ime umakne novemu predlogu že po enem ali dveh dnevih, ali se ponovno pojavi, potem ko je bilo teden dni prej ovrženo. Odveč je pripominjati, da je desnosredinski kandidat vsak dan močnejši in vse lažje pridobiva vse širše soglasje znotraj lastnega in verjetno ne samo lastnega političnega tabora. V takšnem vzdušju je vztrajanje sedanjega župana Brancatija, da se namreč ne umakne prej, preden mu tega ne izrečejo volilci na primarnih ali pravih volitvah, skoraj osupljivo. Kritike z nasprotne in njegove strani, pozivi, naj od kandidature odstopi in naredi prostor drugim, vse to gotovo ne more biti prijetno. Še več, tovrstna drža je izjemno obremenjujoča in verjetno je težko od kogar koli zahtevati, da bi jo prenašal do neskončnosti. Kot rečeno, ni še prepozno za strnitev levosredinskih vrst, če ne drugače v verjetnem drugem krogu. Pač pa bi veljalo zbrano pomisliti, kaj lahko v tem trenutku dodatno stori naša narodna skupnost, kaj torej lahko storimo mi kot manjšina ne glede na politični naslov, ki nas opredeljuje. Zelo močan je občutek, da bi bilo umestno oziroma častno, da bi Brancatiju vsi skupaj, kar nas je, izrekli primerno priznanje. Ne seveda priznanje, ki bi spominjalo na zahvalo, s katero bi sedanjega

župana že imeli za nekdanjega, pač pa naj bi šlo za naš celoviti in istočasni skupni nastop, ki bi dal prvemu možu občine odgovarjajočo in zasluženo podporo. Verjetno takšna gesta še ne bi odločila volitev v našo korist, bi pa k podobni strnitvi lahko spodbudila tudi druge dele levosredinskega prostora. Predvsem bi dokazala, kako zelo se zavedamo vsega, kar je v svojem prvem mandatu Brancatij storil za nas in ne nazadnje za celotno tukajšnje prebivalstvo. Brez navedenega vsemanjšinskega dejanja se zdi, kot da smo se Brancatijevih zaslug navadili do takšne mere, da jih več ne zaznavamo in niti več ne cenimo. In če bi te njegove zasluge v odnosu do nas strnili v eno samo misel, potem bi bila ta nemara v tem, kako nas je kot slovensko narodno skupnost vzpostavil kot svojega sodelavca in sopotnika in to na enkratno dragocen način: njegovi sodelavci smo samoumevno, brez velikih besed in razlag. Samoumevno smo njegovi sodelavci danes, kot smo bili v preteklih letih in kot - če je dano - bomo tudi v prihodnje. Goriško predvolilno obdobje je torej izjemna prilika, da kot slovenska narodna skupnost nastopimo razvidno in celovito. Tovrstnega nastopa ne morejo niti približno nadomestiti posamične razpršene izjave. Vsemanjšinski nastop bi bil nujen, saj je v igri Gorica prihodnosti in z njo vsi mi, zaradi česar naš glas v tem trenutku ne bi smel biti neizrazit in s tem oropan prepričljive verodostojnosti.

Janez Povše

POGOVOR Dr. Danica Purg

Ekipno delo se obrestuje!

Prof. dr. Danica Purg, ki je direktorica IEDC-Poslovne šole Bled in predsednica Združenja za razvoj managementa v Srednji in Vzhodni Evropi (CEEMAN), ki združuje 170 managerskih šol iz 42 držav, bo v petek, 30. t.m., gostja Slovenskega izobraževalnega konzorcija SLOVIK. Ob 18. uri bo na Travniku v Gorici v Hiši filma predavala na temo Učinkovit in uspešen manager.

Dr. Danica Purg je tudi direktorica Evropskega centra za voditeljstvo, ki ima sedež pri IEDC-Poslovni šoli Bled in v okviru katerega potekajo srečanja, forumi in delavnice, na katerih evropski gospodarstveniki, vladni in sindikalni voditelji preučujejo vprašanja evropskega voditeljstva. Področje dela prof. Purgove kot predavateljice in svetovalke zajema stile vodenja in osebni razvoj managerjev s posebnim poudarkom na teamskem delu in organizaciji lastnega dela in časa. Je avtorica in soavtorica več knjig in številnih člankov, članica Med-

bleau, IMD Lausanne in Harvard Business School. Gornji podatki o dr. Danici Purg povedo veliko, a seveda tudi premalo o njej, saj velja za odlično organizatorko in izvedenko sodobnega mana-

teveno vprašanje, saj bi radi izvedeli, kako bi dr. Danica Purg sama sebe in Poslovno šolo na Bledu najraje predstavila.

Imam veliko energije, sem zahtevna do sebe in svojih so-

delavcev, imam stroga etična merila, sicer pa sem občutljivo in pozorno bitje; sodelujem z različnimi humanitarnimi organizacijami in številnimi mednarodnimi društvi, kot so že omenjeni

CEEMAN, največja svetovna mreža za družbeno odgovornost Global Compact, ki deluje v okviru Združenih narodov, in tako dalje. Vedno si zastavljam visoke cilje, rada delujem v smeri pozitivnih družbenih sprememb. IEDC-Poslovna šola Bled je center odličnosti na področju razvoja managementa, pomembno mednarodno poslovno srečevališče in vzpodbudno okolje za ustvarjalno učenje in razmišljanje. Je edinstven kraj, kamor voditelji in potencialni voditelji prihajajo po znanje in razmislek in kjer predavanja in razprave spodbujajo odgovorno vodenje, vodenje za boljši svet.

V Gorici boste govorili mladim o učinkovitem in uspešnem managerju. Kakšen naj bi bil idealen manager današnjih dni?

Oseba, ki vzbuja zaupanje pri sodelavcih, ki ima vizijo in k uresničenju te vizije pritegne ljudi ter jih mobilizira. Je oseba s širokim znanjem in dobrimi komunikacijskimi in organizacijskimi sposobnostmi, ki je predana svojemu delu ji delo pomeni strast. Spoštuje svoje sodelavce in jim pomaga pri razvoju.

Znani ste kot izjemno dobra strokovnjakinja in organizatorka mednarodnih študijskih srečanj, tkalka vezi med uspešnimi izvedenci, znanstveniki, poslovneži, pomembnimi ženami in možmi, ne nazadnje pa ste na Bledu na čelu ustanove, ki je morda najbolj poznana slovenska ustanova v svetu. Kako ste do teh uspehov prišli?

Uspehom je botrovalo več dejavnikov: nikoli nismo popuščali pri kakovosti, čeprav nas je to stalo veliko truda, časa in denarja. Vedno smo bili zelo inovativni in delovni in nikoli nismo spali na lo-

vorikah. K sodelovanju mi je uspelo pritegniti najboljše profesorje iz vsega sveta in ustvariti edinstveno okolje tako za profesorje kot za udeležence. Odkar smo se leta 2000 z Brda pri Kranju preselili na Bled, so vsi ti dejavniki dobili še močnejši pomen, saj so nam novi prostori omogočili razviti "ustvarjalno okolje za ustvarjalno vodenje" in nadgraditi naš holistični pristop k izobraževanju managerjev (vključevanje umetnosti, znanosti, filozofije in drugih poklicev v predmetnik študija).

Kako bi ocenili sedanje gospodarsko stanje v Republiki Sloveniji in managerje, ki ga vodijo?

Gospodarski položaj v Sloveniji je dober, pa tudi raven managementa je dobra. Dejstvo je, da je bilo v zadnjih dveh letih precej izkušenih managerjev zamenjanih z mlajšimi, manj izkušenimi, in upajmo, da se to ne bo poznalo pri razvoju gospodarstva.

V Italiji smo pričeli stagnaciji na gospodarskem področju, ki že tako moteče pogojuje italijansko družbo, da le-ta leze v pogubni pesimizem, o čemer javno govori premier Prodi, ki poziva italijanske državljane k optimizmu. Bi nam lahko prav o tej povezavi gospodarstvo-družba kaj več povedali?

Upam, da bo gospod Prodi uspel s pozivanjem k opti-

mi in tudi s konkretnimi akcijami, ki bodo ljudem vli- le optimizem. Italija je pod vodstvom Berlusconija doživela moralno degradacijo in sedaj nobenemu voditelju ne bo lahko preusmeriti toka navzgor.

ustvarja. Tako študijo smo pred tem pripravili tudi v sodelovanju z igralcem Rade- tom Šerbedžijo, za gledališče Ulysses na Brionih. Sicer pa je umetnost zelo pomembna za razvoj osebnosti. Umetnost nam pomaga, da vidimo, ču- timo, slišimo več, nas bogati in ima veliko vzporednic z vodenjem (inovativnost, osredotočenost, management odnosov, razvoj ipd.).

Kako mladega izobraženca nagovarjate, naj pride na Bled na podiplomski študij?

S tem, da bo pri nas srečal sorodne duše iz vsega sveta in mu bodo ti stiki ostali za vse življenje, da se bo učil managementa od najboljših profesorjev na svetu in da bo študiral v zelo prijetnem okolju, obdan z veliko pozornosti.

Še zelo osebno vprašanje: Kaj najraje delate v prostem času, ki ga gotovo nimate ravno veliko?

"Za dušo" grem najraje na kako dobro umetniško razstavo ali na koncert, za fizično počutje pa imam najraje masažo.

Najlepša hvala za pogovor!

Jurij Paljk

Poslovna šola na Bledu

narodne akademije za management, častna doktorica Moskovske državne univerze za upravljanje in Estonske poslovne šole ter častna profesorica na Moskovski visoki poslovni šoli (MIRBIS). Ameriška revija Business Horizons jo je septembra 2001 uvrstila med sodobne gurue razvoja managementa v svetu. Predsednik Republike Slovenije jo je odlikoval s častnim znakom svobode za njen prispevek k razvoju managementa v Sloveniji ter Srednji in Vzhodni Evropi. Je tudi članica številnih svetovnih odborov, npr. Moskovske šole za management; Forumu poslovnih žensk za družbo in gospodarstvo; Svetovnega foruma »Business as and Agent of World Benefit«. Prof. Purgova je tudi članica Evropskega kulturnega parlamenta, foruma mislecev, umetnikov in ostalih kulturnih osebnosti iz vse Evrope. Diplomirala je iz političnih ved na Univerzi v Ljubljani, magistrirala in doktorirala pa na Univerzi v Beogradu. Usposabljala se je na svetovno znanih managerskih šolah INSEAD Fontaine-

gementa, svojo prijaznost pa je pokazala tudi s tem, da je rade volje pristala na pogovor za Novi glas, za kar se ji iskreno zahvaljujemo.

V začetku pogovora preprosto, a najbrž tudi zah-

delavcev, imam stroga etična merila, sicer pa sem občutljivo in pozorno bitje; sodelujem z različnimi humanitarnimi organizacijami in številnimi mednarodnimi društvi, kot so že omenjeni

delavcev, imam stroga etična merila, sicer pa sem občutljivo in pozorno bitje; sodelujem z različnimi humanitarnimi organizacijami in številnimi mednarodnimi društvi, kot so že omenjeni

Atelje Safeta Zeca

Safet Zec

mi in tudi s konkretnimi akcijami, ki bodo ljudem vli- le optimizem. Italija je pod vodstvom Berlusconija doživela moralno degradacijo in sedaj nobenemu voditelju ne bo lahko preusmeriti toka navzgor.

Evropska unija ima v svojih koreninah, temeljih, prav povezovanje na gospodarskem področju, pa vendar se nam laičnim opazovalcem zdi, da tudi na področju gospodarskega in tržnega sodelovanja prevečkrat škripa, saj se vse prevečkrat dogaja, da zlasti velike države postavljajo svoje interese pred koristi za vso EU. Vaša ocena.

Res je, da veliki v EU vodijo, mali pa poslušajo. Toda, če so tako dobri kot Finska in Irska, lahko tudi manjši s pozitivnim zgledom vplivamo. Slovenija bo imela prihodnje leto, ko bo predsedovala EU, veliko priložnost, da se izkaže. Temu pa bo sedanja vlada kos le, če bo pritegnila k sodelovanju vse najspodobnejše ljudi v Sloveniji, ne glede na njihova politična prepričanja.

Ljubljanski bogoslovci na obisku v Trstu

“Lepo je, da smo tako povezani v misli in medsebojni molitvi”

Dvainštirideset bogoslovcev ljubljanskega semenišča je bilo v soboto, 17. marca, na obisku pri nas v Trstu. Bogoslovci vsako leto v sklopu učnega programa obiščejo del slovenskega ozemlja, ki je odmaknjen od osrčja domovine. Le-

‘ciceronski’ podpora škedenjskega kaplana g. Dušana Jakomina obiskali Repentabor, Rižarno, stolnico sv. Justa in druge tržaške znamenitosti. Pred kosilom je slovenske bogoslovce sprejel še tržaški škof Evgen Ravignani. Srečanje je potekalo na

vinski secesijski umetnik Ivan Vurnik. Oltar Svete Trojice, ki je najvažnejši del kapele, predstavlja zanimiv poskus združitve slikarstva in kiparstva v povsem simetrični kompoziciji z značilnim secesijskim oblikovanjem figur. Ljubljanski gostje so v lepem prostoru

bi duhovniško praznino v našem zamejskem prostoru zapolnili s bratje iz matične domovine. In ker je slovenski narod narod petja, je srečanje v kapeli obogatilo še ubrano petje slovenskih verskih pesmi, ki je spontano zadonelo iz grl ljubljanskih bogoslovcev. Petju se je pridružil sam škof Ravignani, ki ima rad to našo ljubezen do zborovskega družjenja. Preden so gostje zapustili škofijsko palačo, da bi nadaljevali ogled našega mesta, nam je ravnatelj semenišča Anton Slabe izrazil zadovoljstvo za prizadevanje in za ljubezen, s katerima zamejski duhovniki v nelahkih okoliščinah spremljajo naše versko življenje. Že v Vurnikovi kapeli je ravnatelj semenišča pred škofom Ravignanim poudaril pomen sodelovanja, ki se v sklopu ljubljanskega semenišča kaže predvsem v sodelovanju bogoslovcev različnih slovenskih škofij. Taka složnost in odprtost sta nastali ne le zato, da bi uresničili prizadevanja za enotnost Cerkev, temveč predvsem zato, da bi udeležili sodelovanje med kristjani. “Lepo je, da smo tako povezani v misli in medsebojni molitvi”, je sklenil ravnatelj Slabe.

Faksimile slovenskega Svetega pisma Moč duha v 16. stoletju

Na Slovenski akademiji znanosti in umetnosti (SAZU) so v torek, 20. marca, predstavili dva dogodka, ki sta po besedah predsednika ustanove, akademika Boštjana Žekša, pomembna tako za Slovenijo kot širše. V mednarodni zbirki Biblia Slavica, ki jo izdaja nemška založba Ferdinand Schoeningh, je izšla faksimilna izdaja najstarejših slovenskih prevodov Svetega pisma še pred Dalmatinovo Biblijo, kar je hkrati tudi uvod v julijski kongres bibličistov v Ljubljani. O zapletenem in dolgotrajnem nastajanju faksimilov slovenskega

knjižnic, tudi iz Britanske knjižnice v Londonu. Krašovec je ob tem še dodal, da tisti, ki zelo dobro poznajo Biblio Slavico, ocenjujejo, da so slovenske faksimile najlepše v zbirki. Knjiga, kateri je spremeno besedo napisal predsednik države Janez Drnovšek, je pričevanje moči duha, ki je vel v kriznih okoliščinah 16. stoletja. Da pa, je nadaljeval Krašovec, “naše prve knjige spet postanejo dostopne vsem krogom slovenske javnosti, je potreben svetovni kongres bibličistov”. Slovenija bo kot prva slovanska država med 12.

Foto IG

tos so se odločili za izlet v naše kraje. V spremstvu predstojnika, Antona Slabeja, in duhovnega vodje, Primoža Kretiča, so študentje in studentke ob suvereni

tržaški škofiji v prelepi škofijski kapeli, ki “govori slovensko”, kot je poudaril Evgen Ravignani. Kapelo je namreč v času škofovanja Andreja Karlina leta 1913 uredil slo-

ru, ki predstavlja enega najlepših primerov secesijske sakralne umetnosti, prislunili besedam škofa Ravignanija, ki je v svojem posegu izrazil predvsem željo, da

Jože Krašovec

Svetega pisma sta spregovorila urednika Jože Krašovec in Majda Merše. Slovenska Biblija je namreč sklepno dejanje v edinstveni mednarodni zbirki Biblia Slavica, ki je v 40 letih izdala faksimile najstarejših in najbolj ogroženih slovanskih in baltskih prevodov Svetega pisma. Faksimile Svetega pisma zajema devet del iz obdobja med letoma 1555 - 1582, šest jih podpisuje Primož Trubar. Kot je pojasnila Meršetova, je projekt zahteval številna usklajevanja sodelavcev iz različnih institucij, veliko truda so vložili predvsem v pridobivanje kakovostnih posnetkov prvih natisov Trubarjevega prevoda posameznih delov Pavlovih pisem. Uporabljeni so primerki iz številnih tujih

in 20. julijem v Ljubljani gostila svetovni kongres bibličistov, na katerem se bo vrstilo več kot 300 predavanj, svoj program bo predstavilo 30 založb. Predsednik Mednarodne organizacije za študij Stare zaveze (International Organization for the Study of the Old Testament) Krašovec meni, da bo dogodek zgodovinski, saj bo prvič gostil tudi znanstvenike iz pravoslavnega sveta. Krašovec se zaveda, da je kongres zelo strokovno naravnana, zato bodo za širše občinstvo 14. in 15. julija na Pogačarjevem trgu pripravili še biblični festival z mednarodno zasedbo glasbenikov in drugimi oblikami posredovanj svetopisemskih vsebin.

Križev pot gibanja POT blizu Lipice Aktivni in ne le sočutni opazovalci dogajanja

Gibanje POT se je 18. marca udeležilo križevga pota, ki so ga pripravili blizu Lipice, v Dolini Lurške Matere Božje. Prirejen je bil v sklopu praznovanja 60-letnice župnije Lokev. Čez sto zbranih je izrazilo hvaležnost Bogu, ker jim je naklonil vremensko in duhovno čudovito nedeljsko popoldne. V Lipico so prišli v glavnem iz župnij Lokev, Divača, Vreme in Vratovlje. Poleg njih so organizirano prišli nekateri člani gibanja POT, priključili pa so se jim tudi naključni obiskovalci ali sprehajalci. Ob poti h kapelici so razporedili križe in podobe posameznih postaj, ki so jih izdelali otroci na postnih delavnicah. Vse, ki so prihajali, so ti skrbno izdelani križi in v les vžgane podobe postaj križevga pota nagovarjali že sami po sebi, kot prvi nagovor tega popoldneva. Pred začetkom pobožnosti je vernike najprej pozdravil župnik

Tomaž in jih prijetno presenetil s predlogom, naj ne bodo samo opazovalci Kristusovega trpljenja, ampak aktivni in sočutni Jezusovi spremljevalci, pripravljeno nositi njegov križ trpljenja. Tako so pri vsaki postaji, potem ko je njihovo pozornost usmerila k bistvu skrbno premišljena vsebina križevga pota, izmenoma brali predstavniški župnij in gibanja POT, nato vzeli križ in ga nesli naprej. Vsak je imel priložnost sprejeti križ in ga nositi ter tako postati aktiven soudeleženec pobožnosti. Na obrazih se je videlo, skoraj občutilo, kako globoko se

jih je dotaknila vsebina, povedana na postajah, jih nagovorila in spodbudila k temu, da bodo imeli še bolj odprte oči za Kristusovo trpljenje. Ne prestando se moramo zavedati, da živimo v času, ko Jezus trpi zaradi mnogo zaničevanih in zavrnjenih. Nazadnje je župnik namignil, da bi sodila zraven še 15. postaja o vstajenju ali pa pesem Novi človek. Prav slednja je ob Mariji napolnila Dolino in notranost prisotnih ter še bolj povežala udeležence ob lepem sklepu križev-

vega pota. Slišali smo še misel, da kdor z Jezusom prehodi njegovo pot trpljenja, preprosto ne more biti več tak, kot je bil pred začetkom tega romanja. Po končani pobožnosti so se udeleženci pomudili v prijetnem klepetu ob dobrotah, ki so jih pripravile skrbne lokavske gospodinjice in g. Lojze, ki je imel poln prtlačnik dobrot. Organizatorji so se zahvalili vsem, ki so se potrudili in prispevali svoj delež, da je bil ta lepi popoldan skupnega družjenja stkan še s skupno molitvijo.

MM

CVETNA NEDELJA GOSPODOVEGA TRPLJENJA

Lk 19,28-40; Iz 50,4-7; Ps 22; Flp 2,6-11; Lk 22,14-23-56

Praznovanje Jezusovega trpljenja, smrti in vstajenja začnemo z branjem odlomka iz evangelija. Letos poslušamo evangelista Luka. Jezus pošlje dva učenca, katera, ne vemo, po oslička, na katerem še nikoli ni sedel noben človek. Morda se je bil Jezus prej zmenil z gospodarji, saj ne delajo nobenih težav, ko slišijo, da ga Gospod potrebuje. Navdušenje nad Jezusom je bilo tako množično, da bi celo kamni vpili, če bi Jezusovi učenci molčali. Množica si daje duška iz vsega srca, čeprav ni dosledna, saj se že nekaj dni zatem spremeni v nerazumljivo sovražno miroljubnega kralja. Toda vsaka množica se da obračati po mili volji zakulisnih režiserjev. Vsekakor učenca, ki ju je poslal po oslička, prostodušno vržeta plašča na živinčce, na kate-

ro posadita Gospoda. Gospod ga namreč potrebuje zato, da potrdi pred vsemi svoje zadnje mesto, svoje služenje ljudem, ki pa se dajo obračati po vetru, zdaj sem, zdaj tja. Ljudje znajo biti tudi hudobni, saj so nekateri v Rimu upodobili Jezusa kot osla na križu. Prezrejo pa, da rešenje prihaja po trpljenju, po ljubezni, ki pretrpi celo smrt. Pri zadnji večerji je Jezus govoril apostolom o zadnjem mestu: “Med vami pa naj ne bo tako, ampak največji med vami naj bo kakor najmlajši in predstojnik kakor strežnik. Jaz pa sem sredi med vami kakor tisti, ki streže. Vi ste vztrajali z menoj v mojih preizkušnjah. Prepuščam vam kraljestvo, kakor ga je meni prepustil moj Oče” (Lk 22,26-29).

Toda pozor!, kajti tudi Petra in apostole bo satan skušal zmleti kot pšenico. Toda Jezusova zvestoba ga bo zdrnila in utrdila v veri in ljubezni do Gospoda in njegovega kraljestva: “Simon, Simon! Glej, satan vas je zahteval, da bi vas presejal kakor pšenico. Jaz pa sem molil za te, da ne opeša tvoja vera. Ko se boš nekoč spreobrnil, utrdi svoje brate” (Lk 22,31-32). Zdaj je namreč čas besa proti Gospodu. Je čas

joka Jezusa nad Jeruzalemom s temi besedami: “O, da bi tudi ti na ta dan spoznalo, kaj ti prinaša mir, tako pa je prikrito tvojim očem. Prišli bodo nadte dnevi, ko te bodo sovražniki obdali z okopi, te oblegali in stiskali z vseh strani. V tla bodo poteptali tebe in tvoje otroke v tebi in ne bodo pustili kamna na kamnu v tebi, ker nisi spoznalo časa svojega obiskanja” (Lk 19,42-44). Tu lahko beremo pri zgodovinarju Jožefu Flaviju o grozotah pri rušenju in porušenju templja in uničenju Jeruzalema s strani Rimljanov Vespazijana in njegovega sina Tita v vojni leta 70. po Kristusu. Dandanes ostaja od templja le še zid joka in žalovanja. Nikoli več se ni pozidal. Jezus uvaja polagoma učence v trpljenje. Tudi vse verujoče, tudi nas, ki nas preizkuša vse življenje tako ali drugače, toda vedno s trpljenjem zato, da zahrepenimo po nebeski domovini. Psalm 22 nas vedno znova pretresa s svojim sporočilom. Jezus ga je molil umirajoč na križu, saj v trpljenju se zdi, kot da nas je Bog prepustil silam podlosti in vsakične hudobije. V drugem današnjem berilu premišljujemo

odlomek iz pisma apostola Pavla Filipljanom. Je kot kompendij o Kristusu. Približamo pa se mu samo v globoki ponižnosti, saj moramo bolj ceniti druge kakor sebe. Tega nas je učil Jezus, o katerem apostol piše: “Čeprav je bil namreč v podobi Boga, se ni ljubosumno oklepal svoje enakosti z Bogom, ampak je sam sebe izpraznil tako, da je prevzel podobo služabnika in postal podoben ljudem. Po zunanjosti je bil kakor človek in je sam sebe ponižal tako, da je postal pokoren vse do smrti, in sicer smrti na križu. Zato ga je Bog povzdignil nad vse in mu podaril ime, ki je nad vsakim imenom, da se v Jezusovem imenu pripogne vsako koleno bitij v nebesih, na zemlji in pod zemljo in da vsak jezik izpove, da je Jezus Kristus Gospod, v slavo Boga Očeta” (Flp 2,6-11). Branje “pasijona” bolje doživljamo s tem odlomkom pisma Filipljanom in s prerokom Izaijem (Iz 50,4-7). Vse Kristusovo trpljenje namreč, ki mu pridružimo svoje trpljenje, pelje v veselje in v radost vstajenja. Zaradi tega Kristusa pozdravljamo s pesmijo v srcu in v ustih: “Slava ti, hvala in čast, o Kralj naš Kristus Rešitelj!”

SV. IVAN V GORICI | Postna duhovna obnova z ljubljanskim pomožnim škofom Antonom Jamnikom

“Odkrivajte božje v človeku in pomagajte, da pride na dan!”

O bisk ljubljanskega pomožnega škofa in generalnega vikarja msgr. dr. Antona Jamnika v slovenskem pastoralnem središču sv. Ivana v Gorici je ob koncu prejšnjega tedna prinesel številnim vernikom, od najmlajših do najstarejših, svež veter, poln krščanskega pričakovanja Velike noči in optimizma. Svoj obisk je gost začel v petek, 23. marca, ko je pri večerni maši naročil

2005, je prisotnim povedal, da je naš čas posebno poln milosti, saj je zanimanje za duhovno življenje zelo veliko, kar je pravi izziv za vse nas. Težava je v tem, da si človek prireja vero po svojem okusu, oblikuje religioznost, ki ni zelo zahtevna, pač skladno z miselnostjo pomehkuženega človeka: dobro je to, kar “paše”. In vendar imamo kristjani odgovornost za ta svet, poklicani smo, da pričujemo za evangelij. Pri tem

ranja”. Delajmo na dolgi rok, bodimo potrpežljivi! Nikogar na tem svetu ne obsojamo, ampak odkrivajmo božje v človeku in pomagajmo, da to pride na dan. “Okrog nas je ogromno kali Božjega...” Naslednji dan, 24. marca, je msgr. Jamnik v jutru iskreno razveselil marsikatero starejšo osebo s svojim obiskom, popolne pa se je najprej srečal z osnovnošolskimi otroki, med katerimi so bili prvoobhajanj-

Jezusom, ker ga imajo radi, in da njegove besede skušajo urediti v življenju. Opozoril jih je na nevarnost bega v namišljeni svet televizije in računalnikov, ki sta sicer tudi koristna, toda “lepše je se pogovoriti npr. s Tanjo ali Marijanom!” Tedaj lažje odkriva tudi sebe, je dodal. Z izrazitim občutkom za poslušanje in dialog, pa tudi s svojo pričevalno močjo se je msgr. Jamnik nato srečal tudi z

rejšimi (“svoje poslanstvo opravljate s posebnim žarom”). Zahvalil se je tudi Marijinim sestram, pri katerih je našel toplo besedo in veselje, “kar je pomembno in potrebno za oznanjevanje danes”. Človek namreč potrebuje vedeti, je nadaljeval svojo homilijo, da v križu ni sam, ampak da ga kdo potrebuje, da mu je blizu. Zahvalil se je še katehistinjam in skavtskim voditeljem, ki opravljajo nepogrešljivo vzgojno nalogo. “Župnik je očitno odlični šef, ki zna dobro izbirati sodelav-

Foto DPD

goriškim vernikom, naj vsak dan živijo v žaru Velike noči. Današnji čas nam nudi izredno veliko možnosti, da živimo kot kristjani, je nato v bližnji Močnikovi dvorani povedal škof na srečanju s starši, stari mi starši, vzgojitelji in kateheti. Vajeni smo veliko jamrati, kar pa je “nepotreben virus”. Msgr. Jamnik, rojen leta 1961, imenovan za škofa novembra

moramo paziti, da se sami ne zapremo v geto oz. v svoj varni vrtiček, druga skušnjava pa je ta, da bi zašli v populizem in popuščali, da bi le ugajali ljudem. Temeljno je, da smo z veseljem to, kar smo, preprosti in pristni, da se sprejmemo z vsem dobrim in z vsemi muhami, pa “da iz krščanstva ne delamo zatohlega pragmatizma ali poceni moralizir-

ci, pripravniki na spoved in volčiči (gl. sliko na prvi strani). Ker ima veliko izkušenj z mladimi, pa tudi zato, ker je v stiku z vsakomer zelo neposreden in sporočilen, se je z njimi prav lepo pogovoril ter iz njih “izvelkel” preproste, a velike resnice o veri in življenju. “Saj ste pravi teologi!” Lepo je, da se radi zbirajo, jih je poučil, pa tudi, da se radi pogovarjajo z

nizješolci, med katerimi so bili birmanci in izvidniki, ter z drugimi mladimi. Postna duhovna obnova, ki je bila za vernike - še bolj pa seveda zanj - res intenzivna, je sklenil z mašo ob 19.30, ko je še enkrat nagovoril vse zbrane; z njim so somaševali g. Marijan Markežič, msgr. Cvetko Žbogar in g. Alessio Stasi. Zahvalil se je za “čudovito izkušnjo”, saj - je rekel - je našel župnijo z močnim, trdnim jedrom. Navzoče je pozval k odgovornosti, da bi tako stvarnost tudi ohranili. Vesel je bil skavtov in ministrantov. “Imate velikonočnega duha radosti, kar iščejo sodobni ljudje.” Zahvalil se je za pričevanje vere in narodnostne identitete, kajti “vse to ustvarja pravi prostor za dialog, spoštovanje in lepe prijateljske odnose”. Šolskim sestram se je zahvalil za gostoljubnost (“pri njih sem imel tak dom, da bi se najraje tam ustavil”), za njihovo delo z otroki in s sta-

ce!” Na koncu pa se je obrnil še na laike in povedal: “Tu so doma vera, jezik in kultura; kultura pa je prostor dialoga in srečevanja.” Pozval jih je, da bi ostali “močni, trdni in povezani v eno občestvo” ter da bi se radi družili. “Vera naj vas povezuje, da boste še vztrajali na tej poti!” Navezal se je na evangeljski odlomek in prisotnim zaželel, da bi vsi začutili ljubezen Boga, bližino, ki odrešuje. “Klicani smo, da to velikonočno radost nesemo tudi tistim, ki iščejo Boga.”

DD

Papež o Evropi

Papež svari pred staranjem prebivalstva v EU

Papež Benedikt XVI. je minulo soboto v govoru ob 50. obletnici podpisa Rimske pogodbe, ki je postavila temelje Evropski uniji, dejal, da je Evropa z vidika demografije stopila na pot, ki bi lahko vodila do tega, da bi se poslovila od zgodovine. Evropo in sodobno družbo je posvaril pred staranjem in zapiranjem pred življenjem ter pred dejstvom, da se sedanja evropska družba odreka krščanskim koreninam in tako sami sebi, kar po njegovem mnenju vodi v resnično odpadništvo od vere. Papež se je po poročanju STA in drugih agencij ob tem zavzel za učinkovitejšo uravnoveženje gospodarske in socialne dimenzije Evrope, kot se je tudi glasno vprašal, kako je mogoče, da se EU odpoveduje lastnim krščanskim koreninam.

“Pomembno je imeti politiko, ki si prizadeva tako za blaginjo kot tudi za večjo konkurenčnost!” je dejal papež Benedikt XVI. in dodal, da staranje prebivalstva za Evropo lahko pomeni “slovo od zgodovine”. Sveti oče pa je ob tem evropske politike pozval k izgradnji skupne evropske hiše, pri čemer po njegovem mnenju ne bi smeli pozabiti na krščanske vrednote.

Papež Benedikt XVI. je te besede spregovoril pred udeleženci kongresa, ki ga je v Vatikanu organizirala zveza škofovskih konferenc Evropskih skupnosti.

GORICA | Enzo Bianchi, prior meniške skupnosti Bose

O vlogi Cerkve in laikov v družbi

“K ristjani nimamo ne gotovosti ne receptov. Evangelij ne daje čarobnih obrazcev.” In vendar je prav, da imamo verniki svoj pogled na svet, da razbiramo dogodke skozi prizmo vere, čeprav ni lahko, saj smo priče vrtoglavih spremembam, ki nas z lahkoto pustijo zmedene. O tem in sploh o vlogi ter poslanstvu kristjana v laični družbi je v sredo, 22. marca, v auditoriju furlanske kulture v Gorici spregovoril Enzo Bianchi, znani ustanovitelj in prior meniške skupnosti Bose, ena tistih osebnosti italijanske Cerkve, ki nastopa z avtoriteto, saj živi iz globoke vere in ima pri tem posebno preroško moč. Tudi zato ni čudno, da je bil avditorij poln kot že dolgo ne.

Predavatelj, ki ga je predstavil podturnski župnik Dipiazza, je v nekaj ključnih obrisih nakazal spremembe, ki jih je krščanstvo vneslo v civilno družbo oz. zgodovino. Te so se udeležale na različne načine, v obliki srečanj, pa tudi sporov. Na začetku kristjani niso bili kaj dosti dejavni v mestu-polis, saj ga niso imeli za svojo pravo domovino. Kritično so tudi presojali navade časa, kot piše v Pismu Diognetu, ki pravi, da so prvi kristjani sicer živeli sredi ljudi in se razločevali po svoji etični drž. V 4. stol. pride do prevrata, krščanstvo postane vera vsega cesarstva in kristjani se spremenijo iz preganjanih v preganjalce, s čimer so se - seveda z izjemami - po

svoje izneverili evangeliju. Komaj z reformacijo postane civilna oblast spet samostojna in družbena morala išče temelje, ki bi ne bili več transcendentni. Verska in posvetna oblast se ločita, kristjani pa iščejo nove oblike, kako ostati še vedno dejavni znotraj polisa. Pavel VI. jasno zapiše, da je bil konec t.i. papeške države sad Božje previdnosti.

Danes je svet globaliziran, avtonomija Cerkve in države je - na zahodu - sprejeto dejstvo. Na novo pa je potrebno razčistiti pojem laičnosti glede na izzive novega časa. Med temi je eden glavnih nova faza sekularizacije: današnji človek teži k temu, da zadovoljuje lastne želje in interese, ima se za “turista-potrošnika” (Z. Bauman), nima občutka za drugega in za solidarnost, saj živi v družbi, ki nima skupnih obzorij. Kristjani smo vedno večja manjšina v morju agnostikov. Italija je prav posebna država, je povedal Bianchi, saj se kar 90% prebivalcev ima za katoličane, 25% se ima za nedeljne, v resnici pa je teh le okrog 17%. “Edinstven primer!” Pluralizem verstev prinaša s sabo strah, dvome in spore. Poleg tega je tehnologija dala človeku do pred nekaj desetletij neslutene priložnosti, saj znanost vse bolj vstopa v

Foto DPD

določanje rojevanja in umiranja človeka. Spor o tem, kaj je laičnost, je posebno aktualen in živ, saj se je okrepljen antikerikalizem, to pa verjetno tudi zaradi vse močnejšega neoklerikalizma v smislu nestrpnosti in nespoštovanja do nekristjanov. Nekatere italijanske politične stranke pričakujejo poseg Cerkve v družbene in politične zadeve; tega pa se moramo skrbno varovati, je pribil prior. Ko namreč politika ponuja Cerkvi varstvo ali prispevke, strumenta-lizira vero ali Cerkve za dosego svojih ciljev. Kako lahko potem Cerkve še izreka preroške besede? “Ne smemo biti kaplani nikomur!” In vendar kristjan ne sme bežati iz zgodovine, kraja, kjer se pojavlja Bog. S svojim življenjem mora v krhki družbi govoriti o tem, da so trdni in zastojniški medčloveški odnosi možni, da je še vedno

mogoče graditi skupnost med ljudmi in humano družbo v spoštovanju drugega. Cerkev, ki izreka politične formule, ločuje ljudi. To lahko storijo laiki, ki morajo najti svojo vlogo v političnih, ekonomskih in tehnoloških strukturah. Laiki naj bodo “krotki in sladki pričevalci”, pripravljani za poslušanje, dialog in sodelovanje. Nikogar ne smemo obsojati, zlasti tistih, ki ne verujejo, saj vsi so sposobni dobrega: “Tudi ateisti imajo duhovno življenje, nekateri celo boljše kot kakšni kristjani!” Laiki naj črpajo navdih v evangeliju, naj spoštujejo demokratični sistem, naj iščejo in se odločajo za skupno dobro ali vsaj za najmanjše zlo. Tudi v prvih stoletjih krščanstva so bili verniki v manjšini, toda bili so kvas in sol, znali so govoriti ljudem okrog sebe.

V razpravi je p. Bianchi še enkrat podčrtal, da je naloga cerkvenih dostojanstvenikov ostati na ravni preroških besed, ne pa na političnem prizorišču, kjer morajo iskati konkretne rešitve laiki v sodelovanju z drugimi ljudmi. To je njihova odgovornost. Cerkev naj bo dom in šola skupnosti, kot je pravil že Janez Pavel II. Laiki pa naj pokažejo, da krščanstvo prinaša močno sporočilo tudi za naš čas, ko se ljudje ne menijo za sočloveka. To pa ni možno z besedami, ampak samo z dejanji in z življenjem. “Ljudi nagovarjamo samo tako, če vidijo ‘drugačnost’ krščanstva v naših življenjih!”

Danijel Devetak

Komentar

Ob večeru, ki smo se ga udeležili tudi mi in je na njem p. Enzo Bianchi povedal marsikaj lepega, jasnega in vedno aktualnega o krščanstvu in nas samih, predvsem pa je zelo nazorno povedal krvavo resnico, da smo kristjani danes manjšina, bi se dalo napisati marsikaj. Najprej to, da smo bili Slovenci na izjemno dobro obiskanem večeru zares manjšina, šest nas je bilo, dva časnikarja našega tednika, duhovnik, izobraženec, mama s hčerko. Za verodostojnost kronike bi dodal še to, da morda koga nisem videl, a veliko drugih Slovencev gotovo ni bilo. Če se torej vrnem k manjšini, lahko ponovno zapišemo, da smo kristjani v naši narodni skupnosti v Italiji manjšina v manjšini. Nič novega torej, če ne bi bila novost v tem, da nas je vedno manj in še ti, ki smo, smo naveličani dejstva, da smo vedno in samo manjšina.

P. Bianchi je velikokrat zelo jasno povedal, da moramo biti laiki v družbi povsod, da moramo prevzemati vidna mesta in živeti krščanstvo tako, da smo sami žive pričje Kristusovega evangelija, da smo dejavni akterji v areni življenja, tudi v politiki. A na srečanju z njim ni bilo nobenega vidnega politika in tudi zelo malo veselih ljudi, kar bi kristjani morali biti, če hočemo oznanjati veselo novico! V zameno pa je bilo na srečanju ogromno ljudi, ki so z vprašanji dokazali, da jih bolj zanimajo filozofija in duhovna razglabljanja kot pa stvarno življenje, o čemer je p. Bianchi prepričljivo in zgovorno ter brez nepotrebnih olepšav in praznih, ponavadi pa visokodonečih, floskul govoril. Škoda.

Ko sem se oziral okrog, da bi videl kakega vidnega krajevnega politika, ga seveda v množici nisem našel, preprosto zato ne, ker ga ni bilo, niti enega ne, kot tudi nisem videl nobenega slovenskega šolnika in ne kateheta, čemur se ne čudim, ker gre za stalnico našega časa.

Je pa vseeno naša že pregovorna samozadostnost škodljiva, saj smo vsi potrebni prevetritve, jasnih besed in tudi duhovnega vodstva. Seveda je p. Bianchi daleč od tistih, ki oznanjajo zaprte skupine samozadostnih zadovoljencev, ki se radi gredo kristjane tako, da so v vodotesno zaprtih skupinah veseli in srečni, po načelu: “Mi se ‘mamo fajn!’”. In drugi? Ja, drugi pa naj se imajo!

Ne, p. Bianchi je jasno govoril o tem, kakšni so bili prvi kristjani in kakšni moramo biti kristjani danes, celo tako daleč je v svojem jasnem predavanju šel, da je opozoril, naj si ne upamo zahtevati od sodržavljancev, naj spoštujejo naša moralna in etična načela, če se jih pa sami ne držimo, in to na vseh ravneh, predvsem pa v vsakdanjem življenju.

Kristjan je tisti, ki krščanstvo živi in je pričevalec Kristusovega evangelija, vesele novice!

To je bilo glavno sporočilo večera.

Za tiste, ki smo na večeru bili, in tudi za tiste, ki jih ni bilo!

JUP

Kratke

"Beli priročniki" / Obsežno delo o dr. Avgustu Sfiligoju

V Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici bo v torek, 3. aprila, ob 20.30 predstavitev nove, zelo zanimive knjige v dveh delih Kjer sem svoboden, tam sem doma. Življenje in delo dr. Avgusta Sfiligoja (na sliki).

Gre za novo delo v nizu "belih priročnikov" Krožka za družbena vprašanja Virgil Šček iz Trsta, ki ga je izdal v sozaložbi s tržaško Mladiko. Tokrat je Krožek segel na Goriško. V dveh obsežnih zvezkih je namreč biografija goriškega javnega delavca, politika, odvetnika dr. Avgusta Sfiligoja, ki jo je sestavila njegova hčerka, upokojena višješolska ravnateljica prof. Majda Sfiligoi Corsi.

Poleg avtorice bodo delo predstavili predsednik Krožka Virgil Šček in avtor spremne besede dr. Rafko Dolhar ter zgodovinarja dr. Mira Cencič in prof. Peter Černic. Pogovor bo vodil urednik "belih priročnikov" Ivo Jevnikar. Prisoten pa bo tudi novi predsednik Društva za negovanje rodoljubnih tradicij organizacije TIGR Primorske Marjan Bevk.

To bo prva predstavitev, ki ji bosta po veliki noči sledili še predstavitvi v Trstu in Ljubljani.

Poleg podpore, ki jo za izdaje Krožka Virgil Šček nudita deželna uprava in Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu, je natis obsežnega dela omogočila tudi mecenska pomoč Zadruške kraške banke, Zadruške banke Doberdob in Sovodnje ter goriškega sedeža Čedajske banke.

Delo Kjer sem svoboden, tam sem doma, ni le prava saga briške družine, življenjepis tigrovca, obsojenca pred posebnim fašističnim sodiščem leta 1931 v Rimu in 1941 v Trstu, povojnega ponovnega preganjanca, sodustanovitelja in dolgoletnega predsednika Slovenske demokratske zveze v Gorici, pokrajinskega in občinskega svetovaleca ter odbornika v Gorici, temveč tudi živahna freska narodnega in političnega položaja primorskih Slovencev v težkem 20. stoletju, zlasti v današnjih mejah goriške pokrajine.

Avtorica, ki tu pa tam posega v sicer strogo dokumentirano pripoved o osebnosti ali spominskim utrinkom, je zajemala iz dveh očetovih knjig in iz objavljene zgodovinske literature, v svojem delu pa nam predstavlja tudi še neobjavljene dokumente in fotografije iz arhivov v Rimu, Gorici, Novi Gorici in Ljubljani.

Goriški vrtljak / Abonma za mlade Pisanost ameriških musicalov

Po daljšem premoru je Goriški vrtljak povabil v veliko dvorano Kulturnega centra Lojze Bratuž učence z nižje šole Ivan Trinko iz Gorice in večstopenjske šole iz Doberdoba na tretjo abonmajsko predstavo Abonmaja za mlade. Po glasbeni in gledališki ponudbi je bila na vrsti živahna, razgibana plesna predstava, ki jo je izoblikovalo dvanajst mladih plesalk in en plesalec Plesne skupine Mojce Horvat iz Ljubljane. Že nekajkrat je Goriški vrtljak gostil gibčne plesalce, ki so se tokrat predstavili s koreografskimi odlomki znanih broadwajskih musicalov, kakor jih je s plesnimi gibi, opirajoč se na glasbo slavni spektaklov, izvezla Mojca Horvat. Sama se je plesno oblikovala tudi v Ameriki pri priznanih koreografih; njena plesna šola je na raznih mednarodnih festivalih prejela nešteto nagrad. Kot koreografinja je Horvatova sodelovala tudi pri realizaciji uspešnih slovenskih mladinskih filmov, kot je npr. Poletje v školjki. Mladi gledalci in njihovi profesorji so si ogledali izreze iz musicalov, ki v najrazličnejših standardnih ritmičnih podoživljajo nekdanje intenzivno nočno življenje v Broadwayu. V tem razvpitem kraju so se glasba, ples in prepletali z uživaškim načinom življenja, ki je v poznih nočnih urah med ne ravno priporočljivimi ljudmi ponujalo ničkoliko tudi razvratnih zabav. Ob napovedih Anje Robida, plesalk-pedagoginje s Plesne šole Mojce Horvat, so se na odru v hitrih sosledci, ki je od plesalk zahtevala veliko koncentracije pri prehodih iz plesa v ples in izredno naglo preoblačenje zelo lepih, raznolikih kostumov, odslikavajočih obravnavane teme, zvrstili okruški iz musicalov Chicago, Kabaret, Umazane pokvarjene barabe, Cats, Broadway in The life.

Pridne, prikupne plesalke s svojimi gibčnimi koreografskimi figurami in vabljiva, znana glasba so osvojile kritične mlade gledalce, ki so s poskanjem in vzkliki pokazali, da imajo radi take plesne intermezze. / IK

Avdicija za klarinet

V soboto, 7. aprila, bo na glasbenem konservatoriju v kraju Castelfranco Veneto avdicija za solistični klarinet, ki jo prireja C.I.M. Alpe Adria iz Gorice, da bi začela sodelovanje s Filharmoničnim mladinskim orkestrom Alpe Jadran. Izbranemu glasbeniku bo dana možnost, da se vključi v orkester in nastopi kot solist na seriji koncertov med 23. in 27. novembrom tako na italijanskem kot na avstrijskem območju. Izpolnjene prijave je treba odposlati do 12. ure 31. marca 2007 na naslove: Orchestra Filarmonica Giovanile Alpe Adria, Largo Culiati 2, 34170 Gorizia, faks: +39 0481 531607, email: info@cimalpeadria.it. Podrobnejše informacije glede udeležbe in selekcije so objavljene na spletni strani: www.cimalpeadria.it. Za dodatna pojasnila pa se lahko obrnete na: Serena Ninin, Ufficio Stampa, mobi (+39)329 8351324, email: ufficiostampa@cimalpeadria.it.

MOST Trojezična gledališka predstava Wochein

Pogled nazaj, da bi z večjim optimizmom naredili korak naprej

Foto DPD

Kot je bilo pričakovati, je bila tudi tokratna zamisel društva MOST, ki združuje slovenske, furlanske in italijanske ustvarjalne navdušence na Goriškem in v širši okolici, dobra. V sredo, 21. marca, je namreč društvo postavilo na oder goriškega Kulturnega doma v sklopu gledališkega festivala Komigo premierno uprizoritev trojezične gledališke predstave *Wochein*. Če je bila prva igra društva Most, *Korenine pod mrežo*, pred tremi leti posvečena zgodbam t.i. malih ljudi, so tokrat stopile pod žaromet t.i. pomembne osebnosti, ki so zaznamovale naše kraje v prvi polovici prejšnjega stoletja. Na odru je s svojim "liebe Görzer!" kot prvi zaživel njegova visokost prestolonaslednik Franc Ferdinand, ki je julija 1906

svečano izstopil v Solkanu in "blagoslovil" bohinjsko železniško progo, "železno kačo", ki je sprevrgla življenje naših ljudi; spomin je nato šel na "pesnika z nebesko liro" Simona Gregorčiča, na goriška pilota Edija in Pepita Rusjana in na pesnika Carla Michelstaedterja, ki je razglabljal o utvarah življenja in svobodi, ki jo je komaj 23-leten našel v smrti. Atentat na prestolonaslednika leta 1914 je prinesel hude čase, bombne napade in ranjene vojake, medtem ko so odmevali mrki stih Gregorčičeve ode. Nemir, ki razjeda dušo, je prinesla na oder tudi goriška igralka nemškega rodu Nora Gregor, lepatica, ki je iskala srečo na Dunaju, v Berlinu, Hollywoodu in Parizu, prezgodnjo smrt pa našla leta 1949 v Čilu. V spominu nastopajočih

so zaživeli še nadškof Sedej, kralj Viktor Emanuel, ledena Soča leta 1929 in drugi liki. V zadnjem prizoru pa so se na klopci znašli štirje starčki: en Slovenec, en Italijan, en Furlan in en "pol Avstrijec", ki so s humorom - mestoma pikro - žilico obujali spomine na čase, ki jih ni več, ter jih primerjali z aktualnimi dogodki in sklenili, da je v vseh teh letih šlo mimo nas na tisoče vlakov, še naprej pa nas bosta lahko povezovali skupna zgodovina in kultura. Posamezne dramske slike je povezoval slovenski železničar Marko, ki se je nesrečno zaljubil v italijansko lepoticco Magdo, sto let kasneje pa... Pred tremi leti smo se torej zamislili o življenju ob mejni mreži, tokrat pa so nas liki iz polpretekle zgodovine nenasil-

no postavili ob zid in nas izzivali k razmišljanju o tem, ali se sploh še spominjamo na to, kaj smo nekaj bili, ali se zavedamo zatona goriške družbe, ki ni več sposobna civilnih, znanstvenih, literarnih in umetniških podvigov ter se zna "segreti" samo še takrat, ko se govori o odpadkih ali semaforjih... Slovenci, Furlani, Judje, Avstrijci in Italijani so v preteklosti tu zgradili velike stvari v duhu prijateljstva, bratstva in skupnosti v bogastvu različnosti, razglablja Andrea Bellavite v spremni misli na priložnostni zloženki; "ko pa je kdo od omenjenih izključno sebi pri-sojal pravico do obstoja - in s tem brisal kulturo, jezik, vero drugega -, je prišlo do rušenja domov, cerkva in spomina". Vojne in razni "izmi" so skalili večstoletno harmonijo med ljudmi različnih kultur in tako izničili veličino naše zemlje v osrčju Evrope. Lanska stoletnica Bohinjske proge je bila torej povod za nastanek besedila izpod peresa Lidije Jarc, dejavne prosvetne delavke in avtorice *Korenin pod mrežo*, režiser Radoš Bolčina in asistent Robert Cotič pa sta delo priredila za oder. Tako je nastala lepljenka, ki bo gotovo vzbudila še veliko zanimanja, saj je njeno sporočilo neposredno in jasno. Torej pogled v preteklost, da bi z večjim optimizmom storili pogumnejši korak naprej.

DD

Primorska poje v KC Lojze Bratuž

V znamenju žlahtne slovenske pesmi

Zborovska revija Primorska poje se je v nedeljo, 18. marca, dotaknila tudi Gorice. V Kulturnem centru Lojze Bratuž se je s svojim nastopom izkazalo pet zborov: Vokalni kvartet bratje Boštjančič iz Ilirske Bistrice, Moški pevski zbor Soča iz Nove Gorice, Moški pevski zbor Golobar iz Bovca, Kvintet Ventus iz Vipave, Dekliški pevski

zbor Radost iz Godoviča. V uvodni misli je Miloš Čotar spregovoril o globokih koreninah zborovskega petja na Goriškem, o njegove umetniškem in povezovalnem pomenu. Spomnil se je tudi obletnice smrti Lojzeta Bratuža in pa pokojnega skladatelja Stanka Jeričija, čigar obsežni opus bi bilo res vredno zbrati in primerno ovrednotiti.

Foto DP

KULTURNI DOM Komigo 2007

Tretja abonmajska ponudba humornih predstav

Tudi letos se bodo ljubitelji humornega gledališkega izražanja lahko razvedrili in uživali ob vrsti predstav, ki jih bo od pomladi do jeseni ponudil tretji festival komičnega gledališča Komigo, ki sodi v sklop kulturnega sodelovanja med Italijo in Slovenijo. Njegovi pokrovitelji so deželna FJK in EU, goriška občina in pokrajina ter SKGZ. Pridatelja pa sta kot prejšnja leta Kulturni dom Gorica in Kulturna zadruga Maja v sodelovanju z ZSKD, združenjem Terzo teatro iz Gorice, s Studiom Anima Ljubljana, Mestnim gledališčem ljubljanskim, Špas teatrom Mengeš, SNG Nova Gorica in novogoriškim Kulturnim domom. Ker želijo prireditelji nuditi poleg smeha in užitka gledalcem tudi možnost odrskega ust-

varjanja in nastopanja ljubiteljskim igralcem, je drugič pod okriljem Komigo nastala gledališka produkcija. Tokrat je Komigo podprl gledališka stremiljena društva MOST, katerega člani so Slovenci tostran in onstran meje, Furlani in Italijani. Pred tremi leti so se že uspešno predstavili s trijezičnim odskim delom *Korenine pod mrežo*, pod isto režijsko roko Radoša Bolčina, igralca SNG Nova Gorica, so tokrat naštudirali izvorno odsko lepljenko *Wochein*, ki jo je po zgodovinskih virih napisala Lidija Jarc, dramaturško pa sta jo obdelala Radoš Bolčina in Robert Cotič. Predstava naj bi bila ob stoletnici Bohinjske proge poklon vsem znanim Goričanom, ki so se uveljavili v svetu, a ostali vezani na rodno mesto. Slednje naj bi spet zacvete-

lo kot živo kulturno srednjeevropsko stičišče. To željo sta med predstavivju na tiskovni konferenci, 19. marca, izrazila Kazimir Černic in Robert Cotič, oba tudi sooblikovalca omenjene predstave, ki je premiero doživela 21. marca in s katero se je v sredo, 28. marca, začel letošnji spored Komiga. Celoten program festivala je prikazal ravnatelj KD Igor Komel, ki je poudaril še dve letošnji novosti: dobredelni večer in to, da bo na odru Kulturnega doma prvič zazvenela opera, sicer brez orkestra v živo. Domači trijezični uprizoritvi v izvedbi ljubiteljskih igralcev bosta sledili dve predstavi v slovenščini. V sredo, 11. aprila, bo prišlo v goste Mestno gledališče ljubljansko z delom *Gospodinja Jamesa Prideauxa* v režiji Zvoneta Šedlbauerja. V ponedeljek, 16. aprila, bo na vrsti satirična komedija *Uglaševalec Darka Komaca*. V četrtek, 17. maja, se bo z odra slišalo tržaško narečje v igri

Chi xe l'ultimo Maura Fontaninija v režiji Riccarda Fortune in izvedbi gledališke skupine G.T. La Barcaccia Trst. Dobredelni večer, 25. maja, bo ponudil variete' Razgibanost življenja v italijanščini in furlanščini z dvojico Duo Luis International Magic Show. V četrtek, 31. maja, bo v italijanščini nastopil Pupkin kabaret kot produkcija gledališča Miela Trst. V ponedeljek, 4. junija, bo že omenjeni operni intermezzo, Seviljski brivec Gioacchina Rossinija, po režijski zasnovi Cirila Debeveca. Komigo bo svoje humorne duri zaprl septembra s komedijo *Šzensk.com* v režiji Tijane Zinajčič in izvedbi Špas Teatra Mengeš. Redni abonma za 8 predstav znaša 50 evrov, znižani (upokojenci, delovni kolektivi in abonenti prej omenjenih kulturnih ustanov) pa 40 evrov. Vstopnice so po 10 evrov, znižane po 7 evrov. Več informacij dobite v Kulturnem domu ul. Brass 20 Gorica, tel. 0481 33288 ali na spletni strani www.kulturnidom.it.

Iva Koršič

V nedeljo, 1. aprila, v podgorski cerkvi

3. natečaj zborovskega petja Bogomir Špacapan

V nedeljo, 1. aprila, bo potekal v župnijski cerkvi v Podgori s pričetkom ob 16. uri tretji natečaj cerkvenega zborovskega petja Bogomir Špacapan. Namen prireditve, ki jo organizirata Prosvetno društvo Podgora in Združenje cerkvenih pevskih zborov - Gorica, je spodbujanje lepega in dovršenega petja po slovenskih cerkvah. Prireditve se bo začela ob 16. uri z nagovorom prof. Silvana Kerševana, ravnatelja Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel, sledila bo predstavitev in takoj nato nastopi devetih zborov: MePZ Brezovica iz Brezovice pri Ljubljani, MePZ F. B. Sedej iz Števerjana pri Gorici, MePZ dr. Frančišek Lampe iz Črnega Vrha nad Idrijo, župnijski MePZ Kapela Nova Gorica, MePZ Mačkolje iz občine Dolina, župnijski MePZ Šempeter iz Šempetra pri Novi Gorici, MePZ Zarja iz Šentvida pri Planini, MePZ

Zavratac iz Zavratac Pri Rovtah in župnijski PeZ Želimlje iz Želimlje pri Škofljici. Po nastopih se bo sestala strokovna komisija, ki bo nastopajoče razvrstila po kakovostni lestvici: prvouvršeni bo prejeli denarno nagrado v višini 500 evrov, drugouvršeni 300 evrov in tretjevršeni 200 evrov. Komisijo bodo sestavljali: dr. Mirko Špacapan, prof. Ivan Florjanc, prof. Tomaž Faganel, prof. Hubert Mamolo, skladatelj in pevodjaja Patrick Quaggiato ter pevodjaja Dario Bertinazzi. V pričakovanju razglasitve bo glasbeni intermezzo, ki ga bo oblikoval organist Matej Lazar. Pred pričetkom tekmovanja bo ob 14. uri maša zadušnica za pokojnim Bogomirjem Špacapanom, dolgoletnim pevodjem in organistom, ki jo bo s petjem sooblikoval MePZ Podgora pod vodstvom Mirka Špacapana. Vabljeni so vsi ljubitelji cerkvenega petja.

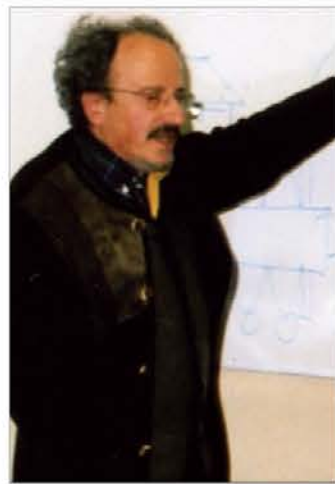
Kratke

Snovanja: Peter in volk

V pomladnem nizu Snovanj 2007, ki ga prireja Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel in Arsatelier, bo v nedeljo, 1. aprila, ob 18. uri v Slovenskem narodnem gledališču Nova Gorica Prokofjevov Peter in volk. Glasbeno pravljico je skladatelj namenil mladim izvajalcem in poslušalcem. Poleg estetskih prvih vsebuje tudi nazoren prikaz številnih glasbil simfoničnega orkestra. Gre za zahteven in mikaven podvig Zveze primorskih glasbenih šol, ki s tem uresničuje svoj letni projekt. Izbrane orkestraše vodi Marinka Kuček Jurič, gledališko kuliso pa nudi SNG Nova Gorica.

Paolo Orlando gost društva Jadro

Na sedežu Slovenskega kulturnega rekreativnega društva Jadro v Romjanu je bilo sredi februarja letos prijetno srečanje, posvečeno izdelovanju ruskih ikon, podob Nevidnega. Zbranemu občinstvu se je predstavil umetnik Paolo Orlando iz Jamelj, priznan mednarodni ikonografski ustvarjalec, eden največjih italijanskih poznavalcev ruske krščanske zgodovine, ki je doslej že poslikal kar nekaj cerkva v Italiji. Zadnje veliko delo je opravil letos, in sicer v Červinjanu, kjer je poslikal notranjost glavne mestne cerkve.

KROŽEK "ANTON GREGORČIČ"

Študijski center za socialno-politična vprašanja

GALERIJA ARS

vabita na predstavitev knjig

POTA IN CILJI - SIMON GREGORČIČ

v priredbi češkega jezikoslovca dr. DOMINIK STRÍBRNYJA

POESIE

pesnitve Simona Gregorčiča v italijanščini, ki jih je prevedel klarentinski pater FRANC HUSU

Sodelovali bodo

Radivoj Humar, Pavle Gregorčič in Bruno Korošak

Ponedeljek, 2. aprila 2007, ob 20. uri
Dvorana Galerije Ars nad Katoliško knjigarno
Travnik 25 - Gorica

Obvestila

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško in Kulturno društvo Sovodnje vabita člane in prijatelje na predstavitev knjige Veronike Tomšič-Butkovič Življenje z odmevi vojne v srcu, ki bo v Kulturnem domu v Sovodnjah 29. marca ob 20.30.

V Gnidovčevem domu na Mirenskem Gradu je do Velike noči na ogled razstava ilustracij Paole Bertolini Grudina in Walterja Grudine. Priporočamo, obiščite jo!

Darovi

Za Števerjansko cerkev: družina Tomšič - Humar ob krstu Julije in Nastje 100,00 evrov; Martina in Simon Terpin ob blagoslovu novega doma 70,00 evrov; Sonja Maraž Bednarik 50,00 evrov; družini Miljana in Mavra Maraž ob blagoslovu novega doma 100,00 evrov; N.N. 30,00 evrov; N.N. 20,00 evrov; N.N. 20,00 evrov; Marica Rožič 20,00 evrov; N.N. 30,00 evrov; N.N. 50,00 evrov; Gravnar Ida 25,00 evrov; N.N. 50,00 evrov; N.N. 40,00 evrov; N.N. 10,00 evrov; N.N. Svetogorski Materi Božji v zahvalo 30,00 evrov; v spomin na Danico Hlede-Ciglič: Lojze Hlede 100,00 evrov; bratranec Mirko Nicolosi 50,00 evrov; hči Lučka in zet 60,00 evrov; Ivica in Meri 50,00 evrov.

Za cerkev na Jazbinah: N.N. za cvetje v cerkvi 50,00 evrov; N.N. za večno luč 50,00 evrov.

Za cerkveni pevski zbor: ob smrti žene Danice Lojze Hlede 50,00 evrov.

Za lačne otroke v misijonih: N.N. Meri Maraž 50,00 evrov; otroci (od daru na pustni dan) Nikolaj, Tamar, Matej, Klara, Valentina, Ana, Sara Terpin, Sara Soban 135,00 evrov; N.N. 17,00 evrov.

Ob nabirki za katoliški tisk: Slovensko pastoralno središče 385,00 evrov.

Za župnijo sv. Ivana: N.N. 100,00 evrov.

Čestitke

Na konservatoriju J. Tomadini v Vidmu je dosegla akademsko diplomu druge stopnje iz flaute dr. Ana Černic. Čestitamo ji vsi domači!

Marko Černic z Vrha sv. Mihaela je uspešno sklenil študij ekonomije na tržaški univerzi. Novopečenemu doktorju čestitajo in se z njim veselijo vsi Markotinoi.

Ob rojstvu sina ADRIJANA, Svet Slovenskih Organizacij iskreno čestita svojemu odborniku Petru Černicu in ženi Carmen.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje (od 30.03. do 05.04.2007)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, od ponedeljka do petka, od 20. do 21. ure. Spored:

Petek, 30. marca (v studiu Andrej Baucon): Ob domačem ognjišču: Domače viže - Iz krščanskega sveta - Zanimivosti in obvestila - Vic tedna.

Ponedeljek, 2. aprila (v studiu Andrej Baucon): Sodobni "sound" - Živemu se vse zgodi - Zanimivosti in obvestila.

Torek, 3. aprila (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 4. aprila (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Jeruzalem, Jeruzalem! - Izbor melodij.

Četrtek, 5. aprila (v studiu Niko Klanjšček): Oddaja odpade zaradi neposrednega prenosa košarkarske tekme.

3. NATEČAJ CERKVENEGA ZBOROVSKEGA PETJA »BOGOMIR ŠPACAPAN«

Župnijska cerkev v Podgori - Gorica (Italija)

Nedelja, 1. aprila 2007

ob 16. uri

ob 14. uri maša zadušnica za Bogomira Špacapana

www.podgora.it

ALFREDO IERMAN

28. 3. 2004 - 28. 3. 2007

Minila so že leta tri, ko tebe žal več ni, a naše goreče misli so prav vedno pri tebi. Večkrat poromamo k Materi Božji na Sveto Goro, da se na sredi poti, kjer je izdihnila tvoja duša, ustavimo in molimo. Tam je križ, so rože in lučka, ki stalno gori. Vsak, ko mimo gre in te je poznal, se ustavi pri tisti lučki in po svoje moli.

Prisrčna hvala vsem

Z ljubeznijo

TVOJA ŽENA LOJZKA IN HČI MARINA

SLOVLIK IEDC

UČINKOVIT IN USPEŠEN MANAGER

Gostja večera:
prof. dr. Danica Purg
direktorica IEDC - Poslovne šole Bled

Petek, 30.03.2007, ob 18.00 uri
Kinemax - Hiša filma - Travnik, 41 - Gorica

GRUPPA KB 19C9 SKUPINA CREDITO COOPERATIVO DEL CORSO ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA CREDITO COOPERATIVO DI DOBERDO E SAVIGNA ZADRUŽNA BANKA DOBERDOD IN SOVODNJE

in KROŽEK ZA DRUŽBENO VPRAŠANJE VIRGIL ŠČEK

vabita na predstavitev knjige v dveh delih iz niza "belih priročnikov" Krožka Virgil Šček

Kjer sem svoboden, tam sem doma Življenje in delo dr. Avgusta Sfiligoja I. in II. del

Delo bodo predstavili predsednik Krožka Virgil Šček dr. Rafko Dolhar, zgodovinarja dr. Mira Cencič in prof. Peter Černic ter avtorica prof. Majda Sfiligoj. Pogovor bo vodil urednik "belih priročnikov" Ivo Jevnikar

Kulturni center Lojze Bratuž
torek, 3. aprila 2007, ob 20.30

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ in SLOVENSKO PASTORALNO SREDIŠČE

vabita na srečanje in pričevanje, na katerem nam bo zaporniški duhovnik

ROBERT FRIŠKOVEC
spregovoril o svojem življenju in delu

Pogovor bosta vodila g. Marijan Markežič in časnikar Danijel Devetak

Kulturni center Lojze Bratuž
četrtek, 29. marca 2007, ob 20.30

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ
ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE
PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ
v sodelovanju z ZVEZO KULTURNIH DRUŠTEV - NOVA GORICA

Vrata odprl sem svojega srca nočoj

PROSLAVA OB 40-LETNICI SMRTI PESNIKA ALOJZA GRADNIKA

Slavnostni govor: ERIKA JAZBAR

Recitacije: člani dramskega odseka PD Štandrež
VANJA BASTIANI, MARKO BRAJNIK, SARA MIKLUS, BOŽIDAR TABAJ

PATRICK QUAGGIATO
Kantata za solo, zbor in orkester na besedila Alojza Gradnika

ROSANA PERŠOLJA, sopran

Mešani pevski zbor MI - Nova Gorica
zborovodja MATEJ PETEJAN

Komorni orkester Glasbenega društva NOVA - Nova Gorica
dirigent JURIJ KRIZNIC

Dirigent MATEJ PETEJAN
Režiser EMIL ABERŠEK
Strokovni sodelavec JANEZ STARINA

GORICA, KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ
Petek, 30. marca 2007, ob 20.30

Koroška / In memoriam

Gospodu Lovru Kaslju v spoštljiv spomin

Kdor nima lastnega sijaja, ga sijaj drugih ne more osvetliti." (Boetius)

Na Koroškem in po vsem slovenskem kulturnem prostoru je v sredo, 21. marca, odjeknila novica, da je v 94. letu starosti umrl duhovnik in kulturni delavec Lovro Kaselj. S Primorsko je bil tesno povezan tudi zaradi večletnega dela v Narodnem svetu koroških Slovencev (NSKS) in predsedovanja Krščanski kulturni zvezi (KKZ). **Etnologinja dr. Marija Makarovič** je ob Kasljevi 90-letnici uredila zanimivo publikacijo o njegovem delovanju in življenju, o tem pa je zapisala naslednje misli, ki dopolnjujejo naše vedenje o človeku, ki je s svojim delom vidno zaznamoval koroško kulturno in versko življenje. S hodiškim župnikom gospodom Lovrom Kasljem sem se pogostejše srečevala pred nekaj leti, ko se je Krščanska kulturna zveza v Celovcu odločila izdati knjigo o njegovem vsestranskem delovanju, mene pa je doletela čast, da sem se z njim pogovarjala o njegovem življenju in delu. V pogovoru z gospodom župnikom, ki je na pragu devetdesetih let vseskozi

jedrnato, pretehtano, obvladano in v blagodejno lepi slovenščini odgovarjal na moja vprašanja, sem vedno znova začutila, da se pogovarjam s človekom, ki mu je bil od rojstva dan lastni sijaj, in s človekom, ki se mu nikoli v življenju ni bilo treba truditi, da bi dajal videz gospoda, ker je preprosto bil "gospod" v najbolj zlahtnem pomenu te besede. Gospod, o katerem sem že po prvem pogovoru zaslužila, da mu knjiga o njegovem življenju popolnoma nič ne pomeni, pa je kljub temu prijazno, vljudno in s premislekom sodeloval v najinem pogovoru, se trudil z dokumentiranjem številnih fotografij in drugega gradiva. Gospod Lovro Kaselj, ki se je rodil 7. avgusta 1913 v Stari vasi pri Grebinju, je posvetil svoje življenje ljudem. Duhovniško službo je najdlje opravljal v Hodišah. Celih petdeset let! Ob

številnih obveznostih, ki jih je imel kot duhovnik, urednik Družine in doma in predsednik Krščanske kulturne zveze (1970 - 1983), si je vzel čas tudi za publicistično delo in zasebnejše literarno, predvsem pesniško ustvarjanje. Pretežno lirične pesmi so krojili različni vzgibi:

Foto PR

doživljanje njemu tako ljube narave, podoživljanje praznikov njegovega otroštva in vsekakor tudi intimna doživljanja, ko je bil preprosto človeško potr in ga je odrešila pesemska izpoved. Tudi sam je tako ocenil nagibe svojega pisanja: "Rad sem pisal in objavjal. Rekel bi, da mi je bila to neka notranja nuja." Že kot otrok je spoznal, da živi v okolju dveh različnih jezikovnih svetov in s to različnostjo povezanih medsebojnih odnosov ali kot je napisano v njegovi avtobiografiji: "V šoli je bil nemški, doma slovenski svet ..." Vse življenje pa je ostal predan svojemu slovenskemu maternemu narečju in slovenskemu knjižnemu jeziku, čeprav je na zavidljivi ravni obvladal tudi deželni nemški jezik. Svojo predanost slovenščini je vedno znova izpričeval ob različnih svečanih prireditvah kot slavnostni govornik z odlično govorno slovenščino, kot publicist in prevajalec pa tudi z zlahtno knjižno slovenščino. V svojem vsestranskem poklicnem in kulturno-prosvetnem delovanju pa se je vedno zavzemal za strpen dialog, se pravi dialog enakovrednih ljudi. Tudi v tem je bil in bo ostal njegov sijaj!

Knjižna novost / Rojanski Krpan

Tik mesta, pod Krasom, ob morju - Mozaik glasov

Mladi tržaški publicist Peter Verč je urednik zbirke Tik mesta, pod Krasom, ob morju - Mozaik glasov, ki združuje devetnajst portretov posameznikov oziroma skupin iz tržaških mestnih četrti Rojan, Barkovlje in Greta. Publikacijo je izdalo in založilo KD Rojanski Krpan iz Trsta, ki je nastalo leta 1999 z namenom, da znova oživi slovensko zavest v severnem predelu Trsta. Verč je v uvodu zapisal, da je zamisel za Mozaik glasov dobil v zbirki Alda Cazzulla, novinarka milanskega Corriere della Sera, ki je v svojem delu I grandi vecchi (Stari velikani) opisal življenjske zgodbe trinajstdesetih Italijanov, ki so tako ali drugače krojili preteklo stoletje italijanske zgodovine.

Rojanski Mozaik glasov sestavlja devetnajst kamenčkov. Ne gre za zbirko biografij najbolj zaslužnih rojanskih in barkovljskih ljudi, saj bi v takó zastavljeno delo spadali tudi Lojze Spacal, Virgil Šček in Bruna Marija Pertot. Mozaik glasov želi biti le nekakšen presek slovenske stvarnosti v severnih tržaških četrtih, torej knjiga, v kateri je ljudje le za vzorec.

Boris Pahor je prav gotovo najzlahtnejši protagonist Mozaika glasov. Evropsko, če že ne svetovno, umeljavljeni tržaški slovenski romanopisec, že vrsto let živi in ustvarja na svojem domu na rebri med Barkovljami in Kontovelom. Verč se je s Pahorjem pogovoril o njegovem življenju, od požiga Narodnega doma, ki se ga Pahor spominja kot sedemletni otrok, vse do Kocbekove afere leta 1975, ki je moč-

no pretresla slovensko javnost. Na njegovem domu v Ljubljani je Verč obiskal slovenskega fotografa, sicer družinskega prijatelja Edija Šelhaus, ki že dolga desetletja živi in ustvarja v slovenski prestolnici, svoja mladostniška leta pa je z družino preživel v Rojanu. V Ajdovščini rojeni Šelhaus se je po krajšem bivanju v Trstu z družino pred fašističnim zatiranjem zatekel v matično domovino. Šelhaus se spominja anekdote, ko ga je urednik poslal v predmestje Trsta, da bi posnel naravo v cvetju, pri tem pa je doživel neprijetno presenečenje s hišnim

stični oziroma novinarski poti šele uveljavljajo, pa izstopajo imena Poljanke Dolhar, Rossane Pallianga, Veronike Sossa in Nika Štoklja. V Mozaiku glasov bomo našli Bojana Pavletiča, dolgoletnega profesorja telovadbe na slovenskih višjih srednjih šolah v Trstu, ki je avtor prispevka o sokolskem gibanju v devetnajstem stoletju, ne moremo pa prezreti niti Stojana Spetiča, nekdanjega senatorja v rimskem parlamentu, ki je nanizal svoje spomine na Jelko Grbec, ki je nekaj mandatov pred njim zastopala Slovence v rimski palači Madama.

Omenili smo že Pahorja in Šelhaus. V kategorijo znanih "vipov" nedvomno spada tudi operna pevka Nora Jankovič, ki se je rodila v Barkovljah, svojo pevsko kariero pa je gradila široko po svetu. Nastopila je v najbolj prestižnih svetovnih teatrah, od Benetk, Milana, Firenc, Buenos Airesa do Ria de Janeira. Pravi, da se v svoje rodne Barkovlje vselej rada vrača. Poleg slovenski javnosti znanih imen najdejo svoje mesto v rojanskem Mozaiku glasov tudi nekateri manj znani, a zaradi tega še ne manj pomembni protagonisti. Eden od teh je Miran Hrovatin, televizijski snemalec, ki je življenje izžubil med opravljanjem svojega reporterskega poklica leta 1994 v somalskem Mogadišu. Barkovljski park so kasneje imenovali prav po njem. Tržaško-trbiški zdravnik in planinec Rafko Dolhar pa se je z Verčem pogovoril o svojem političnem udejstvanju v Trstu. Dolhar je svojo politično pot začel v šestdesetih le-

ti, ko so Slovenci v Trstu začeli glasneje zahtevati svoje pravice. Čisto poseben pa je lik Anite Perič Altherr, ki je svoje življenje preživela med pašni rodni Piščancev in mestnim vrvežem švicarske Ženeve. Je avtorica v esperantu napisane knjige o Slovencih v Italiji z naslovom Ne facilas esti... Slove-
no en Italio.

Marko Lokar spada med tiste, ki so zavest o slovenski prisotnosti v Trstu ponesli daleč v svet. Lokar je namreč v devetdesetih letih nastopal v ameriški košarkarski ligi NBA. Ob napadu ZDA na Irak v prvi zalivski vojni leta 1991 si na svoj dres ni nadel ameriške zastave in s tem povzročil burne polemike, ki so ga prisilile, da je zapustil ZDA in se vrnil v Evropo. Mozaik glasov daje besedo tudi dvema vzgojiteljicama, ki sta svoja službena leta preživeli med učilnicami rojanske osnovne šole in otroškega vrtca, ki ju danes žal ni več. Učiteljstvo zanju ni bila le služba, doživljali sta ga kot poslanstvo. Vzgojili sta celo vrsto generacij, nekateri izmed njih jih učencev danes soustvarjajo družbeno in politično življenje Slovencev v Italiji. Bortolutti, Rauber in Andreutti pa so se pisali protagonisti zadnjega portreta zbirke. Smrt so našli na pragu svobode, in sicer 30. aprila 1945, le dan pred osvoboditvijo Trsta. Nema lokrat lahko med vrsticami Mozaika glasov v pripovedovanju protagonistov beremo nostalgične spomine na nekdanje dni, ko so bili Rojan in višje ležeči zaselki v kraškem bregu še popolnoma slovenski. Komur bi se ob bibranju publikacije zazdelo, da je slovenska prisotnost v tem tržaškem predmestju le romantični in nostalgični spomin iz nekdanjih časov, naj si kar premisli. Bogato mladinsko kulturno delovanje, v katerega se umešča izid Mozaika glasov, je dokaz, da slovenstvo danes tik mesta, pod Krasom, ob morju nedvomno doživlja svoj prepород.

Primož Sturman

Založba Annales

Dve novi zgodovinski knjigi

Pred kratkim sta pri založbi Annales v Kopru izšli dve novi zgodovinski knjigi, ki sta ju napisala zgodovinarja mlajše generacije. Oba delata pri Znanstvenoraziskovalnem središču Univerze na Primorskem.

Aleksander Panjek je avtor razmeroma kratke monografije z naslovom Človek, zemlja, kamen in burja, v kateri podaja oris zgodovine kulturne krajine Krasa od 16. do 20. stoletja. V recenziji o tem delu iz gospodarske zgodovine Marta Verginella ugotavlja, da avtor obravnava Kras kot celoto, ne glede na državne meje. Na prvih straneh namenja svojo pozornost besednim in likovnim upodobitvam kraške krajine ter iz njih črpa informacije o podobi kraške krajine v preteklosti. V drugem delu analizira trajnejše značilnosti in elemente kraške krajine in z njimi povezana gospodarstva. V tretjem, lahko bi rekli osrednjem delu, pa obravnava spremembe, ki sta jih krajina in gospodarstvo doživljala v obdobju od 16. do 20. stoletja. Mnogo bolj obsežna (nad 470 strani) pa je knjiga Gorazda Bajca z naslovom Operacija Julijska krajina s povednim podnaslovom Severovzhodna meja Italije in zavezniške obveščevalne službe (1943-1945). Monografija je predelana in dopolnjena s doktorska disertacija, ki jo je avtor zagovarjal na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Recenzentka knjige Nevenka Troha piše, da avtor v svojem delu obravnava kompleksna in do sedaj pre malo pojasnjena ozadja delovanja zavezniških obveščevalnih služb na Primorskem med drugo svetovno vojno.

V svoji študiji namreč opisuje delovanje britanskih, ameriških in sovjetskih obveščevalcev na strateško pomembnem in narodnostno mešanem območju Julijske krajine in Furlanije ter njihovo razumevanje glavnega problema, to je vprašanja meje.

V ta kontekst so bile vpletene tudi italijanske in slovenske/jugoslovanske obveščevalne službe. V svojem poročilu o knjigi Troha nadalje piše, da prinaša raziskava veliko novih spoznanj za slovensko zgodovinsko in zgodovinsko napisane naslopi ter nam daje bolj kompleksno sliko tedanjega dogajanja, saj temelji na do nedavne večinoma nedostopnem gradivu v arhivih v Londonu in Washingtonu. Seznanja nas, kako so delovale te obveščevalne službe, kateri so bili njihovi glavni cilji še zlasti glede Primorske, slovensko-italijanskih odnosov in končne razmejitve. Za slovensko zgodovinsko stroko je novost tudi predstavitev italijanskih obveščevalnih služb. Poročanje in mnenje obveščevalnih služb sta vzbujali veliko zanimanja pri vladah velikih sil in sta tako posredno vplivali na njihove odločitve, hkrati pa je za Italijane in Slovence bilo vprašanje povojne razmejitve prvotni politični problem. / (mab)

Za naš jezik

Sreča v nesreči

Ne bomo govorili o romanu s tem naslovom, pač pa se bomo skušali - po vseh karkih in lažnih prijateljih - razvedriti ob lahkotnejši tematiki: uporabi zgornjih besed (**sreča** - **nesreča**) v raznih besednih zvezah.

Tujcem pade takoj v oči (ali v uho) sorodnost med samostalnikom **sreča** in glagolom **srečati** in iz tega sklepajo, da je Slovenec srečen že, kadar koga sreča, pa naj si bo rojak ali tujec. Je res tako? Upam si dvomiti. Gotovo je res, da **ima** marsikdo od nas **več sreče kot pameti**, kar nam vliva poguma in optimizma tudi za prihodnost. Saj bomo še naprej **poskušali srečo**, upam, da ne v igralnici, kljub temu da nam obljublajo mega-zabavišče, kjer lahko napravimo vse, kar imamo. Takrat bomo šele videli, ali bodo naši prijatelji **ostali z nami v sreči in nesreči**. Sicer so že od nekdanj trdili, da **je sreča naklonjena pogumnim**, vendar pa da ne traja dolgo, saj vemo, **da je sreča opoteča!** Če bomo pri igri stalno zgubljali, se potolažimo tako, da si rečemo: **Sreča v igri, nesreča v ljubezni!** Še trajnejšo srečo pa nam obljublja pregovor, ki trdi, da **je ni sreče čez zadovoljno srce** in nam tako sporoča, da sreča ni odvisna od denarja, kot marsikdo misli.

Tudi nesreča ni nekaj tako groznega, kot nekateri trdijo. Sicer je res, da **nesreča nikoli ne počiva**, zato nas lahko prizadene, kadar si najmanj pričakujemo, vendar pa vidimo, da **ni nesreče brez sreče**, kar pomeni, da nam nesreča pripelje s seboj tudi kaj lepega (Prešernovi Sonetje nesreče so prava sreča za našo književnost!), v najslabšem primeru upanje, da bo boljše. **Srečno!**

Festival poezije v Laškem Absolutepoetry s Slovenci

V Trzinu je bil minuli teden festival poezije Absolute poetry, na katerem so nastopili tudi slovenski pesniki. Ob svetovnem dnevu poezije, 21. t.m., sta društvi Jadro iz Ronk in Trzin iz Trzina v sklopu druge trziške mednarodne pesniške delavnice Absolute poetry organizi-

Marko Kravos (foto JMP)

rali v Občinski galeriji sodobne umetnosti v Trzinu srečanje s sodobno slovensko zamejsko poezijo v Furlaniji Julijski krajini. Prireditelj je bila posvečena spominu na Bernardko Radetič, ki je bila prva predsednica SKRŠD Trzin. Po uvodnem glasbenem nastopu tankočutnega harmonikarja Igorja Zobina iz Trsta sta pozdravila občinski odbornik za kulturo Stefano Piredda in umetniški vodja celotne manifestacije Lello Voce. Nato sta spregovorila koordinator srečanja Ivo Petkovšek in prof. Tatjana Rojc. Branje pesmi in dvojčični obliki je vodila Nataša Ferletič, ki je k mikrofonu povabila pesnike Liliano Visintin, Silvano Paletti, Michela Obita, Iva Petkovška, Tatjana Rojc in Miroslava Košuto. Po izročitvi priznanj in po zahvali udeležencem s strani predsednice SKRŠD Trzin Lucie Germani-Scropetta se je srečanje nadaljevalo v bližnji razstavni dvorani, kjer so odprli razstavo fotografij štirinadvajsetih manjšinskih pesnikov, ki so sodelovali na lanskem »Srečanju

pesnikov dveh manjšin« v skupni prireditvi ZSKD in Italijanske skupnosti v Sloveniji in Hrvaški.

Klavdija Vončina (foto JMP)

Predsednik SKRD Jadro Karlo Mučič je predstavil pobudo in fotografa Andreja Furlana, ki jespregovoril o fotografijah. Knjigarna Rinascita iz Trzina pa je isti dan priredila v šotoru poezije,

kot so prireditveni prostor na Trgu republike v Trzinu poimenovali organizatorji, še večer s pesniki, ki pišejo v bizjaškem narčju in z italijanskimi pesniki z Reke.

Svojevtrstno doživetje je bil nastop Klavdije Vončina iz Gorice, ki je brala svoje slovenske in italijanske pesmi, a tudi spregovorila o pomenu ženskega pristopa do pesnjenja. Jurij Paljk je prebral tri svoje objavljene pesmi, med drugimi tudi v furlanščini, spomnil pa se je tudi nezamenljive vloge prevajalcev poezije in izrecno omenil pokojnega Filiberta Benedetiča, ki je bil doma iz Trzina. Marko Kravos pa je s svojim nastopom še enkrat dokazal, da ima ironičen odnos do sveta in samega sebe, kar mu pa seveda tudi omogoča, da piše vrhunsko poezijo, polno humorja in iskrih domislic o skrivnosti življenja.

Pod šotorom so nastopili tudi Romjanski muzikanti, zbor staršev in otrok osnovne šole iz Romjana, ki so prepričali z večjezičnim kulturnim nastopom, med katerim so brali in prepevali pesmi v več jezikih in prikazali rast svoje šole ter ukoreninjenost v prostor, saj niso pozabili niti na pristaniške delavce in bližnjo ladjedelnico.

Ivo Petkovšek, Tatjana Rojc, Stefano Piredda in Lello Voce (foto KM)

Pod šotorom poezije v Trzinu pa se je tudi prodajala poezija, saj je Maja Jarc kot predstavnica kato-liške knjigarne prodajala knjige

naših pesnikov, ki so izšle pri naših založbah, in tudi povezovala nastope slovenskih pesnikov.

Maja Jarc (foto JMP)

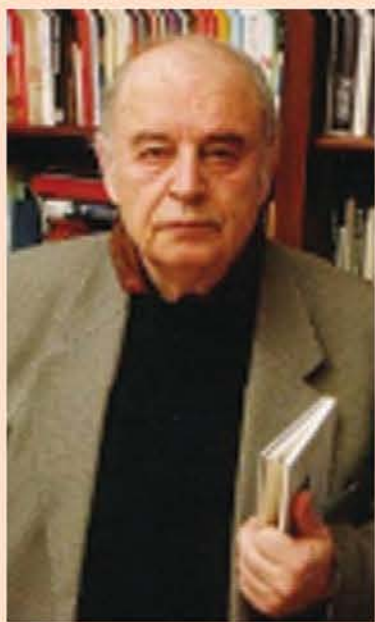
Glazerjeva nagrada Žarku Petanu

Najvišje kulturno priznanje mesta Maribor

Pisatelj in režiser Žarko Petan je na nedavni slovesnosti v Kazinski dvorani SNG Maribor prejel Glazerjevo nagrado za življenjsko delo, ki je najvišje priznanje mesta Maribor za dosežke na področju kulture. Glazerjeve listine za dosežke na področju kulture v zadnjih dveh ali treh letih so prejeli pisateljica Janja Vidmar, dramski igralec Peter Boštjančič in baletni solist Sergiu Moga.

Odbor za podelitev Glazerjevih nagrad je Petana nagradil za življenjsko delo na področju pisateljskega in gledališkega ustvarjanja, Vidmarjevo za izjemne dosežke na področju mladinske književnosti, Boštjančiča za vrhunske dosežke v repertoarju mariborske Drame, Moga pa za vlogo Zorbe v istoimenskem baletu Grk Zorba. Priznanja jim je izročil mariborski župan Franc Kangler. Vodilna nit Petanovega ustvarjanja sta humor in satira, doma in v tujini pa je najbolj prepoznaven po svojih aforizmi. Njegov obsežni literarni opus zaseda v slovenskem prostoru pomembno mesto, saj obsega 21 proznih del, 16 knjig aforizmov, dve pesniški zbirki, 46 gledaliških in radijskih iger za otroke in odrasle, osem mladinskih proznih besedil ter esejistično delo.

Osrednji nagovor na slovesnosti je pripadel lanskoletnemu dobitniku Glazerjeve nagrade za življenjsko delo Tonetu Partljiču. Kot je dejal, je nagovor izkoristil za to, da je spregovoril o "nekaterih bolečinah, ki jih čuti kot pisatelj". Po njegovih besedah ga še posebej boli spoznanje, da se v Sloveniji kultura vse bolj vrednoti po tem, kako uspešna je na trgu. Glazerjevo nagrado in Glazerjeve listine, poimenovane po slovenskem pesniku Janku Glazerju, ki je večino svojega ustvarjalnega življenja preživel v Mariboru, so prvič podelili leta 1987.

Žarko Petan

Oskarji / Končno zlati kipec Martinu Scorseseju Zmagal je človek poštenega umetniškega zanosa

Martinu Scorseseju je tokrat uspelo. Po šestindesetih laskavih letih v svetu filma je newyorški režiser končno odnesel zlati kipec prav tako zlate hollywoodske filmske "čaršije". Bolj kot dejansko nagrado za zadnje delo (film z naslovom Departed) je treba njegovega oskarja za najboljšo režijo tolmačiti kot zahvalo Hollywooda za tako briljantno režisersko kariero. Le na tak način se lahko izognemo ostri kritiki losangeleški Akademiji, ki Scorseseja doslej ni še nikoli nagradila. Kljub številnim nominacijam se je Akademija vedno odločala za druge - sicer kakovostne - Scorsesejeve kolege, nikdar pa se ni odložila režiserju, ki bi si v preteklosti zaslužil marsikaterega oskarja. Če pustimo ob strani nedavnega Aviatorja, ki ni ničesar bistvenega dodal Scorsesejevi filmski govorici, in še prejšnjega Gangs of New York, ki menda ni docela odgovarjal začetni avtorjevi zamisli, bi moral režiser zadnjič zmagati oskarja za prelepi Casino'. Film, ki velja za eno najlepših filmskih stvaritev devetdesetih let, so nekatere banalno ocenili za povprečni prikaz kriminalnega poslovanja casinojev v Las Vegasu, v resnici pa je bil zadnja lucidna in virtuozna podoba avtorjeve priljubljene te-

matike gangsterstva, na kateri je Scorsese osnoval večji in najbolj pomenljiv del svoje filmske kariere. Kako pozabiti tudi na izrednega Goodfellows, ki je leta 1990 na beneškem filmskem festivalu prejel posebno nagrado žirije za najboljšo režijo in prepričal tako občinstvo kakor kritike, da je Scorsesejeva roka najboljša pri snovanju filmov o italo-ameriških mafijcih. Lahko bi kdo upravičeno spomnil še na Francisca Forda Coppola, le da se je avtor Botra lotil te teme z vzvišene-ga, skoraj aristokratskega, mitičnega gledišča, medtem ko so Scorsejevevi junaki navadni, "nizkologiški", umazani, pocestni, revni in globoko navezani na krščanstvo: podnaslov prve Scorsesejeve uspešnice Mean Streets (1973) se je namreč glasil: Ob nedeljah v cerkev, ob ponedeljkih pa v pekel. "Za naše grehe - je trdil junak tega filma, mladi Harvey Heitel - se ne pokorimo v cerkvah, zanje plačujemo po cestah. Drugo so samo laži".

Da je bila Evropa Scorseseju mati, domači Hollywood pa mačeha, je namreč stara zgodba. Dovolj je, da se spomnimo uspeha, ki ga je Taxi Driver žel pri nas. Film, ki je dogradil navezo Scorsese - De Niro, za višek katere lahko imamo dolgotražen Racing Bull, je leta 1976 slovel na filmskem festivalu v Cannesu, doma pa ni naletel na isto srečo in odobravanje, in to kljub temu da je bil otrok newyorške

metropole, sin italo-ameriške družine, ki je sprva študiral za duhovnika, dragocen in perspektiven kamenček nove garniture ameriških režiserjev, ki so v sedemdesetih letih na novo oživili ameriški film. Te mlade je odkril in jih

podpiral stari maček, režiser, producent in scenarist Roger Corman. Poleg Scorseseja in že omenjenega Coppola ne gre pozabiti še na Johnathana Demma, Johna Landisa, Joea Danteja in tedaj nekoliko mlajšega Stevena Spielberga ter Michaela Cimina.

Scorsese se je v svoji karieri lotil še drugih zgodb s filmi, ki jih po temati in končnem rezultatu ne gre sicer primerjati z njegovimi biseri, naj bodo ti elegantni The Age of Innocence (v katerem se režiser poda v moralno strogost in ozkost newyorške družbe srede 19. stoletja) ali pa pogumen in intelektualno intriganten The Last Temptation of Christ, kjer se za avtorja Jezus Kristus v svojem trpljenju izkaže predvsem za človeka, če že ne samo za človeka... "Vsi so me spraševali, kdaj bom končno zmagal oskarja", je s kipecem v roki dejal režiser ob koncu slovesnosti. "Spraševali so me v dvigalu, spraševal me je zdravnik, ko sem pri njem delal analize, spraševali so me to tudi po cesti". Martin Scorsese bo odslej lahko nudil svoj odgovor. Naj pa nikakor ne pozabi, da tudi drugi velikani, kot so Alfred Hitchcock, Robert Altman in - največji - Stanley Kubrick niso nikoli zmagali oskarja za režijo. Nepozabni pa so zaradi svojih stvaritev; tako se bomo na Scorseseja vedno spominjali zaradi njegovih filmov, ne glede na zaslužno nagrado.

Igor Gregori

S prispevkom »pet tisočink« davka Irpef lahko pomagaš slovenski ustanovi...

Letošnjih »pet tisočink« davka na dohodke fizičnih oseb (IRPEF) lahko namenite **Skladu Dorče Sarđoč**, ki podeljuje štipendije zaslužnim manj premožnim slovenskim študentom. Od ustanovitve prejema štipendije Sklada Dorče Sarđoč tudi učenci dvojezične šole v Špetru.

Kaj je prispevek »pet tisočink«?

»Pet tisočink« je prispevek, ki ga predvideva Zakon št. 266 z dne 23. decembra 2005, s katerim lahko vsi davkoplačevalci namenijo manjši delež davka na dohodke priznanim dobrodelnim organizacijam in neprofitnim ustanovam.

V ta seznam spada tudi **Sklad Dorče Sarđoč**.

Svoj prispevek lahko namenite tako, da v polje obrazca, ki je namenjeno dobrodelnim organizacijam in neprofitnim ustanovam v modelih CUD/730/Modello Unico, vpišete davčno številko **Sklada Dorče Sarđoč** in se podpišete.

Prispevek »pet tisočink« ne predvideva doplačila in zato tudi nobenih dodatnih davkov.

Davčna številka **Sklada Dorče Sarđoč** je:
91013840318

SLOVENSKA PROSVETA Čezmejni načrt

Od Bruslja do skupne Evrope

Tiskovna konferenca, na kateri so odgovorni Slovenske prosvete predstavili načrt Od Bruslja do skupne Evrope vseh občanov in občank, je potekala v četrtek, 22. marca, se pravi tri dni pred pomembno obletnico Evropske unije.

Dne 25. marca pred petdesetimi leti je v Rimu deževalo, kar pa ni zmotilo predstavnikov šestih držav - Francije, Nemčije, Belgije, Luksemburga, Nizozemske in Italije -, ki so na Kapitolu s podpisom t.i. Rimske pogodbe začrtali Evropi pot, tlakovano s pojmom miru, demokracije, blaginje, napredka in širitve prostora skupnih vrednot med raznolikimi kulturami, jeziki ter tradicijami.

V petdesetih letih je Evropska unija postala eden glavnih subjektov na mednarodnem političnem in gospodarskem prizorišču. Pri Slovenski prosveti pa so mnenja, da paradoksalno že nekaj let državljanji izgubljamo stik z institucijami Evropske unije oz. v nas

prevladuje občutek oddaljenosti od EU. Posledica tega sta apatija in nezanimanje posameznika in družbe za pomembna vprašanja

Foto IG

in odločitve, ki se dogajajo znotraj Unije, kar se posebej kaže pri udeleževanju državljanov na evropskih volitvah, pri sprejemanju evropskih tem prek medijev, vključevanju državljanov v debato glede prihodnosti EU itd. "Evropska ideja je zorela počasi in še danes ne obsega vseh oblik delovanja; dovolj je pomisliti,

kako je na primer zunanja politika držav članic ostala področje suverenega odločanja posameznih državnih ministrstev", je dejal predsednik Društva slovenskih izobražencev Sergij Pahor. Ker je torej število skeptikov še veliko, se je EU odločila podpreti seminarje in srečanja, da bi zapolnila to vrzel.

Ni naključje, da je na tiskovni konferenci spregovoril predsednik DSI, saj je prva etapa načrta

evropske ustave. 14. aprila pa bo v Domu duhovnosti na Mirenskem Gradu pri Novi Gorici Kristina Valenčič iz Evroservisa vodila dve delavnici na temo evroprojekto. Število udeležencev teh delavnic je omejeno, zato se morajo zainteresirani predčasno prijaviti prirediteljem.

Poleg Sergija Pahorja je na tiskovnem srečanju spregovorila tudi Breda Susič, ki je najprej poudarila, da ta pobuda ne sodi v sklop sofinanciranja Interreg, kajti načrt je neposredno podprla Evropska komisija. Susičeva je hkrati obrazložila, da Slovenska prosveta uresničuje načrt v tesnem sodelovanju z Domom prosvete Sodalitas v Tinjah na Koroškem in Domom svetega Jožefa iz Celja. Projekt Od Bruslja do skupne Evrope vseh občanov in občank je namreč zamejska različica pobude, ki v Sloveniji

nosi naslov Kdo si, Evropa? Dodati gre, da so ob Evropski komisiji načrt materialno podprli tudi Zadržna kraška banka z Opčin, podjetje Graphart s.r.l. in finančna delniška družba KB 1909. Za sodelovanje je bil za prošeno tudi Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu.

IG

NARODNI DOM Predavanje Andreja Brvarja

Globok vpogled v slovensko poezijo

Visoka šola modernih jezikov za prevajalce in tolmače, ki ima sedež v Narodnem domu, nekoč središču tržaških Slovencev, požganem leta 1920, je prejšnji teden gostila pesnika Andreja Brvarja. Avtor desetih pesniških zbirk, publicist in urednik mariborske založbe Literatura je v Trst prišel v sklopu Svetovnih dnevoev slovenske literature, ki jih je Center za slovenščino kot drugi/tuj jezik priredil na štiridesetih tujih univerzah. Srečanje s tržaškimi študenti in njihovimi profesorji je potekalo v obliki predavanja o slovenski poeziji. Brvar je za izhodišče vzel antologijo Nevihta sladkih rož, ki je pred nedavnim izšla pri založbi Beletrina. Urednik Peter Kolšek je v njej predstavil slovensko poezijo 20. stoletja in jo obogatil z zanimivimi sprememnim esejem. Slovensko poezijo je razdelil v dve veliki skupini, je pojasnil Brvar, v pesmi s tako imenovano prešernovsko strukturo in tiste z murnovsko

strukturo. V prvi so pesmi z nacionalnim, zgodovinskim ozadjem, v katerih poet-profet napoveduje narodu svetlo prihodnost v novi nacionalni državi in se je zanjo pripravil tudi v prvi osebi žrtvovati. Take pesmi so običajno sad zgodovinske nuje in ne samovoljne pesnikove izbire. Prešernovska struktura je po Brvarjevem mnenju ključnega pomena za razumevanje slovenske poezije in pričakovati je, da se bo v času vse večje globalizacije ponovno okrepla in poskusila zaščititi slovensko nacionalno identiteto ...

Kaj pa pesmi z murnovsko strukturo? Po Kolškovem in Brvarjevem mnenju se te posvečajo predvsem vprašanju, kako posredovati med lepoto, duhom in narodom. Skupina je dobila ime po Murnu, ker je prvi med slovenskimi pesniki opustil narodnostna in družbena vprašanja, zanjo pa je značilen modernizem oblik in vsebin, predvsem pa velika pro-

stost, v kateri se lahko gibljejo pesniki.

V slovenski poeziji se značilnosti obeh struktur stalno prepletata, je prepričan Brvar, ki se tudi sprašuje, ali ne nastaja ravno v mešanem prostoru med obema strukturama najbolj zanimiva in prodorna poezija, taka, ki ne izgublja poetičnega naboja. Moja poezija se stalno premika med obema strukturama, je še dejal

Foto Kroma

pesnik, v prostoru, ki bi mu Kocbek najbrž rekel ...med strahom in pogumom. To je razvidno tudi na oblikovnem področju, saj gre za pesmi v prozi.

Študentke in študentje tržaške visoke šole in filozofske fakultete so nekatere Brvarjeve pesmi prevedli v italijanščino. V prevodih Martine Clerici, Alexie Kobal, Tjaše Križmančič, Vlaste Ušaj, Igorja Pišona in Martina Vidalijsa so pred številnim občinstvom zažili motivi in liki, ki polnijo Brvarjeve verze. Od trave, nagnjene v desno, do vztrajnega, gostega dežja in tisočih človeških rok, spetih v

IG

predstavnik domačega društva Vojka Kocjančiča. Po skoraj dveurni debati je bilo očitno, da kljub vsem dogovorom med institucijami bodo samo globlji in boljši odnosi med ljudmi lahko pripomogli k večjemu sodelovanju, da bo samo srčna in intelektualna kultura posameznikov obrodila plodne odnose med ljudmi ob meji. Vojko Kocjančič je na primer uvodoma ugotovil, da se na poudar meje v resnici nihče ne pripravlja, če izvzamemo tiste, ki so zavohali posle, na primer nepremičninske posrednike. Po Kocjančičevem mnenju bi lahko številne gradnje stanovanjskih hiš, ki jih načrtujejo na Kozini ali v Sežani, spremenile etnično podobo teh krajev. Na Tržaškem smo se s tem že ukvarjali, ko smo za sosede dobili ljudi, ki niso poznali našega jezika in niso spoštovali naših običajev, je opozoril. Mi smo bili večkrat nemočni, Slovenija pa lahko predčasno

danes se Hrpeljčani izgubijo na poti v Dolino, Dolinčani pa na poti v Hrpelje ... Po županjinem mnenju bo tako majhen prostor lahko konkurenčen samo, če bo združen. "Zato je bilo in je čezmejno sodelovanje nujno in mora pripeljati do pravega systemskega sodelovanja na vseh področjih javne uprave, gospodarstva, infrastrukture in storitev, pa tudi raziskav in inovacij ..." Sredino srečanje je tudi obrodilo že prve konkretne predloge. Izpostavljene so bile potrebe po večjem sodelovanju na šolskem področju, po sestavi arhiva, ki bi vseboval podatke o vseh obmejnih društvih in organizacijah, in po prirejanju skupnih pobud, ki naj zblizajo ljudi. Prva bi lahko bila proslava v spomin na deželnega poslance Josipa Kompareta, ki je deloval na začetku dvajsetega stoletja, ko so ti kraji spadali pod istrsko deželo in je deželni zbor zasedal v Poreču ...

PD

ŠOLA Cankarjevo tekmovanje

Za priznanja se potegujejo tudi zamejski dijaki

Da je znanje materinščine še zelo pri srcu slovenski mladini, pričča velika udeležba na 30. vseslovenskem tekmovanju za Cankarjevo priznanje, ki ga vsako leto prireja zavod za šolstvo Republike Slovenije in Slavistično društvo Slovenije. Tekmovanje za bronasto priznanje je potekalo na posameznih šolah 6. februarja, dijaki pa, ki so se najbolje uvrstili, so zastopali svojo šolo na vsedržavnem tekmovanju za srebrno in zlato Cankarjevo priznanje v soboto, 17. marca, v različnih regijskih centrih v Sloveniji.

Vsako leto se dijaki iz Slovenije, Italije in Avstrije na različnih stopnjah spopadajo z literarnimi be-

sedili znanih slovenskih avtorjev in rešujejo naloge na podlagi tekstov, na katere so se temeljito pripravili. Letos so se organizatorji tekmovanja odločili, da bodo pozornost številnih učencev in dijakov, ki se vsako leto udeležujejo tekmovanja, usmerili h kratki zgodbi, zaradi tega je letošnje potegovanje za Cankarjevo priznanje nosilo naslov Zgodbe 20. stoletja. Na prvi stopnji so se udeleženci seznanili s kratkimi zgodbami izbranih avtorjev 20. stoletja, na drugi stopnji so dijaki prebrali priznanega pisatelja Cirila Kosmača, tretji stopnji je bila namenjena zbirka kratkih zgodb Andreja Blatnika, četrti pa izbor del slovenskih avtorjev z

naslovom Čas kratke zgodbe.

Izredno uspešno so se na šolskem tekmovanju odrezale slovenske šole iz Trsta in Gorice, saj se je državnega tekmo-

vanja udeležilo kar 34 dijakov. Na prvi stopnji so se za srebrno in zlato Cankarjevo priznanje potegovali Samantha Gruden, Lucija Tavčar, Giulia Leghissa, Ivana Milič, Igor Žerjal, Mateja Počakaj, Barbara Ferluga in Tjaša Oblak s tržaških šol, z goriških pa Julija Kodric, Sara Komjanc, Gaja Tomšič, Veronika Mikulina, Nina Pavletič in Iris Silič. Tekmovanja v Ljubljani na tretji A stopnji so se udeležili Neža Kravos, Julija Berdon, Alenka Cergol, Patrizia Jurinčic, David Pozar in Poljanka Doljak iz Trsta ter Jasmin Legiša in Polona Petrovič iz Gorice, na tretji B stopnji pa Ti-

na Križmančič in Milena Milič iz Trsta. Na najvišji stopnji so v Ljubljani tekmovali Metka Pucar, Veronika Milic, Tjaša Bajc, Lara Devetak, Jaruška Majovski in Matija Rupel ter Sara Cocetta, Tomaž Pahor in Marlenka Petean (4. A stopnja iz Trsta in Gorice), pa tudi Anja Colja (4. B stopnja).

Vsi dijaki, ki so na šolskem tekmovanju dosegli vsaj 65 točk, bodo prejeli bronasto priznanja na tradicionalni slovesnosti, ki jo na koncu šolskega leta organizira Slavistično društvo Trst - Gorica - Videm. V ljubljanskem Centru srednjih šol, ki je gostil tekmovalce lju-

bljanske regije - med njimi tudi zamejske dijake -, je bilo v soboto dopolnevo vzdušje dokaj nape. Šeststo dijakov (število tekmovalcev samo v ljubljanski regiji!) se je porazdelilo po 40 učilnicah in reševalo najprej test objektivnega tipa, nato 90 minut pisalo eseje na temo, ki se je navezovala na prebrane tekste. Žal je prišlo na četrti stopnji do napačne, saj so tekmovalcem posredovali naslov za pisanje spisa na podlagi teksta, ki ga ni bilo na seznamu predlagane literature, tako da bodo v tem mesecu ponovili drugi del tekmovanja. Datum, ko naj bi objavili rezultate tekmovanja in ki je po pravilniku predviden 21 dni po tekmovanju, bodo zaradi tega preložili. Nestrpnost čakamo na izid tekmovanja za zlato in srebrna Cankarjeva priznanja in upamo, da se bodo naši učenci in dijaki čim uspešneje uvrstili.

Patrizia Jurinčic

Foto Kroma

Potniško letalstvo

Oba Airbusa A380 uspešno pristala na ameriških tleh

Oba letala A380 evropskega proizvajalca Airbus, ki sta pred kratkim testno poleteli iz Evrope, sta uspešno pristala na ameriških tleh. Prvi A380, ki je z letališča v Frankfurtu prvič popeljal potnike, je pristal na newyorškem letališču JFK. Drugi letalski velikan, ki je letel iz francoskega mesta Toulouse in je imel na krovu le posadko, pa je pristal na letališču Los Angeles International, poročajo tuje tiskovne agencije. Prvo letalo je zgodaj zjutraj iz Tolousa proti zahodni obali severnoameriške celine odpeljalo le posadko. Ta bo v ZDA opravila preizkuse manevriranja na

tipa A380 in ima v načrtu nakup še osmih. Drugi A380 pa je z letališča v Frankfurtu ob 9. uri poletel na prvi polet tega letala s potniki, med katerimi so bili povabljeni, zaposleni v Airbusu in nemškem letalskem prevozniku Lufthansa, ki čaka na 15 letal A380, ter novinarji. V okviru tega poleta preizkušajo tudi odpravo tako velikega števila potnikov ter izvajajo različne simulacijske vaje. Letalo, dolgo 73 metrov, je za polet do New Yorka potrebovalo osem ur. Na letalu so bili štiri piloti, štiri člani posadke Airbusa, 23 članov posadke Lufthanse in 519 pot-

predstavlja tudi priložnost za Airbus, da pokaže A380 potencialnim kupcem v ZDA. Kljub temu da je to prvokrat, da se največje letalo na svetu postavlja na ogled v ZDA, pa strokovnjaki prevelikega navdušenja med ameriški letalskimi družbami ne pričakujejo. Nobena ameriška družba še ni naročila A380, saj njegova velikost naj ne bi ustrezala uspešnim linijam večine ameriških letalskih prevoznikov. Naročil nista podala niti največja ameriška letalska prevoznika Delta in American Airlines, kar je delno tudi posledica upada prihodkov, ki so jih letalske družbe utrpeli

letališču, parkiranja, polnjenja rezervoarja ter podobnih opravil. Polet spremlja tudi avstralski letalski prevoznik Qantas Airways, ki je naročil 12 letal

nikov. S testnimi leti sta želela Airbus in Lufthansa predvsem preizkusiti letalo v praksi, ob vsakodnevnih pogojih. Polet A380 v Severno Ameriko pa

talo vrnilo v Frankfurt in nato nadaljevalo pot v Hongkong, 25. marca v Washington. Serijo poletov pa bodo zaključili 28. marca z vrtnitvijo v München.

Kljub visoki gospodarski rasti Plače v evrih zaostajajo

V Sloveniji gospodarstvo še nadalje napreduje, saj se povečuje proizvodnja, dohodek, izvoz in tudi zmanjševanje brezposelnosti. Bruto domači proizvod države je lani dosegel 29,74 milijarde evrov, kar je bilo 14.811 evrov na prebivalca. Bil je to največji domači bruto proizvod, dosežen v Sloveniji v preteklih sedmih letih.

Po uvedbi evra se maloprodajne cene sicer niso občutneje povišale, vendar obstaja

neskladje med cenami, ki so pretežno na evropski ravni, torej take kot v razvitih državah članicah EU, in plačami, ki so občutno nižje. Povprečna mesečna neto plača v Sloveniji zdaj znaša 818,9 tolarjev.

Računalništvo

Slovinci raje uporabljajo spletni brskalnik Firefox

Raba spletnega brskalnika Firefox, nad katerim bdi organizacija Mozilla, je v Sloveniji vse bolj razširjena. Sredi decembra lani je namreč ta odprtokodni brskalnik uporabljalo 29,5 odstotka obiskovalcev slovenskih spletnih strani, kar je sicer 64 odstotkov več kot januarja lani, so sporočili iz ljubljanskega ponudnika medijskih in tehnoloških rešitev za spletno oglaševanje Iprom. Podatki analitskega podjetja XiTi pa Slovenijo po rabi Firefox uvrščajo celo v sam evropski vrh. Najbolj razširjen brskalnik sicer ostaja Microsoftov Internet Explorer, ki ga uporablja 67 odstotkov uporabnikov slovenskih spletnih medijev, manj kot štiri odstotki uporabnikov pa domače spletne medije pregledujejo z drugimi brskalniki (Opera, Safari, Netscape). Spletni mediji so po Ipromovi definiciji spletne strani, ki ponujajo oglašni prostor. Ipromova analiza je bila izvedena v drugem tednu lanskega decembra s pomočjo opreme za distribucijo, poročanje in ciljanje s spletnimi oglasi Iprom AD Server, ki spremlja tudi uporabo brskalnika. Tendenci vzorec je po standardu

IAB zajemal 521.388 obiskovalcev tistih slovenskih spletnih medijev, s katerimi Iprom sodeluje na področju spletnega oglaševanja. Povprečen uporabnik Firefox je na spletu najbolj aktiven, saj na teden pregleda 37 odstotkov dokumentov več kot povprečen uporabnik Internet Ex-

lež. To tudi pomeni, da se je raba Firefox v Sloveniji povečala za 1,5 odstotne točke, je razvidno iz sporočila, objavljene na spletni strani XiTi Monitor. Navedeni podatki temeljijo na študiji, ki je bila izvedena v obdobju od 20. do 26. novembra lani na 86.402 spletnih straneh, pregledanih od XiTija. Te podatke je podjetje nato primerjalo s podatki iz prejšnje raziskave, ki je bila narejena v času od 28. avgusta do 3. septembra.

Slovenijo na lestvici evropskih držav, vključenih na XiTijevo lestvico, do desetega mesta, sledijo Finska z 39,3 odstotka, Poljska (33,6 odstotka), Nemčija (33 odstotka), Slovaška in Hrvaška (po 32,8 odstotka), Estonija (31,5 odstotka), Madžarska (31,1 odstotka), Češka (26,7 odstotka) in Grčija (25,9 odstotka).

Delež Firefox, vse resnejšega konkurenta Microsoftovemu Internet Explorerju, je tako novembra na evropskem trgu brskalnika znašal 23,2 odstotka. S tem se nadaljuje postopna rast rabe tega odprtokodnega spletnega brskalnika. V aprilskem merjenju je namreč Firefox delež v Evropi znašal 19,4 odstotka, v julijskem pa 21,1 odstotka.

Imenoslovje na Slovenskem

Med imeni največ Marij in Francev, med priimki pa Novakov

Najpogostejši imeni na Slovenskem v letu 2006 sta Marija in Franc, vendar jih najdemo predvsem med starejšimi generacijami; med tistimi, ki so rojeni po letu 2000, pa je najpogostejše žensko ime Nika, moško pa Luka, so ugotovili na državnem statističnem uradu. Število imen se sicer povečuje, predvsem zaradi prevzemanja imen iz drugih kulturnih okolij in kombiniranja več imen. V zadnjem času so moderna kratka, predvsem dvočlena imena. Dne 30. junija 2006 je v Sloveniji živelo 2.008.516 prebivalcev, ki so se prepoznali po 42.889 različnih imenih (20.366 moških in 22.523 ženskih) ter 88.175 različnih priimkih. Priimka Novak in Horvat nosi več kot 10.000 oseb, priimke Krajnc, Kovačič in Zupančič pa več kot 5000.

Najpogostejša imena so sicer Franc, Janez, Anton, Ivan, Jožef, Marija in Ana, ki jih ima skoraj 12 odstotkov prebivalcev. Ime Marija ima v osebnih dokumentih vpisanih sedem odstotkov žensk, vendar pa je po letu 2000 uporaba tega imena močno upadla, saj se je rodilo le še 74 Marij. Priljubljenost imena Ana medtem narašča, med deklicami, rojenimi po letu 1990, jih je s takim imenom 13 odstotkov. Med moškimi je največ Francev, vendar se jih je po letu 2000 rodilo le še 12. Najbolj popularno je bilo to ime do začetka šestdesetih let. Na drugem mestu je ime Janez, toda tudi uporaba tega imena upada, popularnejša pa je krajša oblika Jan, ki je med fantki, stari mi do šest let, na drugem mestu.

Polovica vseh imen je sestavljenih iz dveh imen. Skoraj vsa so edinstvena, saj več kot štiri petine vseh kombinacij nosi samo ena oseba. Dvojno ime ima sicer približno dva odstotka prebivalcev, najbolj značilna pa so za osebe, rojene po drugi svetovni vojni, in tiste, ki so se rodile v zadnjih desetih letih. Med ženskimi je najpogostejše kombinirano ime Ana Marija, med moškimi pa Žan Luka. V zadnjem času so moderna predvsem kratka imena. V 85 letih se je povprečna dolžina ženskega imena zmanjšala za dve črki, dolžina moškega imena pa za eno. Nekatera imena, kot so Karol, Vilko, Radoslav, Hilda, Leopoldina in Fanika, popolnoma izginjajo in se med rojenimi v samostojni Sloveniji ne pojavljajo več.

Ovrednotenje pristanišča

V Kopru naj bi letos pristalo več kot 70 ladij s turisti

V Kopru naj bi letos dosegli nov uspeh pri vsestranskem ovrednotenju tamkajšnjega pristanišča. V delu, ki je namenjen potniškemu prometu, so začele pristajati prve ladje s tujimi turisti. Ladja Dalmacija, ki sprejme 300 potnikov, bo v Kopru pristajala več kot sedem mesecev enkrat na te-

den. Isto število potnikov sprejme njena sestrška ladja Arion. K velikankam sodi an-

vanjo lahko vkrcra 1266 potnikov in članov posadke. V koprsko pristanišče naj bi priplula konec aprila.

V turističnih organizacijah in v mestni občini Koper so s takimi tokovi in gibanji zadovoljni, saj naj bi letos na slovensko obalo prišlo skupaj okoli 50 tisoč turistov iz tujih držav, ki jih bodo pripeljale ladje.

NOVI
GLASGLAVNI UREDNIK Andrej Bratuž - ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.itTISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD,
tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, Korzo Verdi 51 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst.
Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi letih.

Novi glas je član Zdrženja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu
Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 27. marca, ob 14. uri.

Ne vrag, le sosed bo mejak?

Derbi naj predstavlja motiv za tekmovalce, ne za navijače

Kdor jih ni doživel, težko dojamemo čar zloglasnih slovenskih derbijev. Obračuni med ekipami, ki so odraz naše narodne manjšine, so v raznih športnih panogah in tekmovalnih zelo pogosti. Že od nekdanjih pričakovanih, napetih, včasih pa se v njih čudežno dvigneta zavzetost in celo kakovost akterjev, ki se znajo proti rojaku preleviti iz miške v tigra. Angleški termin derby se je rodil kot samostalnica, ki v športu označuje osrednjo tekmo kroga, s časom pa je dobil geografsko valenco in se torej nanaša na srečanje med ekipama iz istega mesta (na primer Milan - Inter), iz skupnega širšega območja (deželni derbi Triestina - Udine-

se), v našem primeru pa tudi med pripadnikoma iste narodne skupnosti (manjšinske). Pri splošnem padcu kvalitete naših postav v moštvih panogah so vse večje

težo pridobili prav derbiji, ki nekako nadomeščajo izgubljen tekmovalni raven z drugačnim nabojem. Mogoče zveni čudno, toda nekaterim ekipam je osvoji-

so na primer sošolci ali službeni kolegi, na tribunah jim bodo sledili skupni prijatelji, sorodniki, ker gre za medijski dogodek v našem ozekem okolju, pa tudi vsaj ena televizjska kamera (tudi na najnižjem igralnem nivoju), fotograf in dopisnik našega dnevnika.

Stopnišče je navadno za tovrstne tekme bolj polno kot sicer, navdušenja in navijanja je več, motivacija je torej za nastopajočje podvojena. Zmago je seveda treba primerno proslaviti, poraženca pa čaka po tekmi teden (ali več) ostrih puščic v šoli ali na delovnem mestu... Skratka, čeneti v tem niti ni ene prave logike, so dvoboji Slovencev s Slovenci posebej doživeti, pomemb-

ni in ostanejo dolgo časa v spominu.

Poglavje zase je dogajanje med gledalci - navijači. Svež je primer nogometnega derbija Vesna - Juventusina, na ekipni ravni mogoče najvažnejšega in najbolj kvalitetnega dogodka, kar jih premoremo. Pisanih besed med pristaši enim in drugim na tribunah ni manjalo, žal manjšega prerivanja tudi ne. Eni so po tekmi trdili, da se ni pripetilo nič hudega, drugi pa so bili razjarjeni, češ da so se do njih nasprotnikovi navijači obnašali sramotno in jih užalili.

Čeprav smo vsi rojaki, Slovenci, prijatelji, besednim (k sreči bolj poredko fizičnim) sporom se ne smemo preveč čuditi, saj so včasih na derbiju gledalci tako razgreti, da kar ne moreš verjeti. Kampanilizem, seveda. Boljuncer proti Dolini, Trebče proti Padričam... Pri že omenjenem padcu kvalitetne ravni naših ekip, pa tudi nizko zadovoljstvo, če soses-

TENIS

Moška B liga: Gaja - Alba 2:4.

NOGOMET

Elitna liga: Juventusina - Tolmezzo 0:0, Azzanese - Vesna 0:0.

Promocijska liga: Kras Koimpex - Aquileia 3:1.

1. amaterska liga: Medea - Primorec 1:2, Gradese - Primorje Interland 1:1.

2. amaterska liga: Zauze - Breg 1:2, Villa - Sovodnje 0:2, Zarja/Golja - Fogliano 0:3.

KOŠARKA

C liga: Bar Radenska - Conegliano 73:82, Jadran Mark - Codroipo 68:69.

D liga: Goriziana - Breg Minimax 72:49, Kontovel - Drago 84:88, Sokol Ca' d'Oro prost.

ODBOJKA

Moška B2 liga: Slaga - Brenta 0:3.

Moška C liga: Soča ZBDS - Basiliano 2:3, Val Imsa - Altura 3:1.

Moška D liga: Porcia - Naš prapor 3:0, Reana - Olympia Tmedia 1:3, Slaga Televisa - Il Pozzo 1:3.

Ženska D liga: Bar/Breg Kmečka banka - Reana 3:1, Blu Volley - Slaga List 0:3.

Šolsko tekmovanje iz angleščine

Licejci na regijski preizkušnji v Novi Gorici

Že mnogo let se slovenski licejski pol udeležuje regijskega tekmovanja iz angleščine, ki poteka v različnih šolskih centrih po Sloveniji: v Novi Gorici, Novem

mestu, Ljubljani, Celju, Mariboru, Kopru, Murski Soboti, Kranju, Idriji in na Krškem. Tekmovanje je namenjeno izključno dijakom 3. letnika višje srednje šole,

tako se je z našega pola udeležilo sedem dijakinj: tri z družboslovnega liceja, tri z znanstveno-tehnološkega, sama pa sem se udeležila kot predstavnica klasične smeri.

Za tekmovanje so predhodno izbrani najboljši dijaki, pri katerih organizatorji ne preverjajo izključno šolskega znanja jezika, temveč tudi osebno zanimanje za izvenšolske tematike in splošno kulturo. Pomembna je vsestranska razgledanost. Mnogo dijakov, tudi z Goriškega, se je dobro odrezalo; sama sem se uvrstila na 13. mesto od 40 tekmovalcev. Tisti, ki so se uvrstili na prva mesta, so se udeležili državnega tekmovanja v Ljubljani, 24. marca 2007.

Nastopajoči iz zamejstva smo bili motivirani za udeležbo na tekmovanju, saj smo preizkusili lastno znanje in se vključili med vrstnike na sosedni strani meje. Zame je bilo tekmovanje poseben izziv in dobra izkušnja za ugotavljanje lastnega znanja, ko sem se po objavi rezultatov lahko primerjala z ostalimi tekmovalci.

Maja Devetak

Materinski dan v Štandrežu

Otroci z igrice in veliko torto presenetili mamice

Lepo število štandreške mladine se je v soboto, 24. marca, spomnilo svojih mamic in jim pripravilo lepo presenečenje. V skrbni režiji Alessandre Schettino in Daniele Pujja so otroci pripravili prijeten prizor, v katerem je sproščeno nastopilo 43 mladih. Vsebinska je povzeta iz televizijske igre na srečo, v kateri se predstavljajo

italijanske dežele. V igrici, ki sta jih sestavili omenjeni mentorici, so žrebali imena mamic, da bi jih primerno nagradili. Seveda ni šlo brez otroških nesoglasij, saj so si vsi prizadevali za svoje mamice. Pri postavitvi prizora so za scenografijo, koreografijo in tehniko poskrbeli Beatrice Cijan, Greta Zavadlav, Nikol Krpan, Roberta Marussi, Valentina

Cijan, Nikolas Danielis, Michela Manfreda, Tamara Lupin, Matej Zavadlav, Simone Lamo in David Vižintin.

Lep večer, ki je privabil v štandreško župnijsko dvorano Anton Gregorčič številne zadovoljne mamice in druge, se je končal s tradicionalnim pevskim voščilom in z dodatnim presenečenjem v spodnjih prostorih, ko so otroci prinesli velik torto, obloženo s sočnimi jagodami. Prireditev je pripravil štandreški mladinski župnijski zbor v sodelovanju s Prosvetnim društvom Štandrež.

Foto DP

Zgodba

Nerojenka

Punčka, ki ni bila še rojena, je nenadoma začutila, da nekaj zelo močno stiska njeno telesce. Boleče je bilo. Zelo verjetno je bil za to bolečino kriv pas, ki si ga je njena mama pravkar zapenjala na svojih jeansih, ko se je pripravljala, da bo šla ven. Kljub temu da je bila Meri noseča, bila je pravzaprav v četrtem mesecu, je nosila skoraj vedno zelo ozke obleke in jeanse. Ni se ravno obnašala tako, kot se navadno obnaša bodoča mamica, ki misli na otroka pod srcem in jo skrbi, da bo njen bodoči sinček ali hčerkica čim bolj preživel ali preživela tistih devet mesecev, ko mora biti v njenem telesu. Meri pa je stiskala svoj usnjeni pas tako tesno zato, da bi se zdela vitka, in morda je s takim početjem hotela tudi

skriti resnico, ki si je ni želela: imeti otroka. Če bi bil problem samo v tem, da je Meri nosila pretesen pas, to bi bilo še najmanj. Večkrat je še nerojeni otrok iz notranosti njenega telesa bolelastno kričnil. Ta krik se je širil vsepovsod; vsi Merini sosedi so ga videli in slišali, edinele ona ga ni mogla začuti. To se je dogajalo vsakokrat, ko so alkoholne pijače, ki jih je Meri uživala, tekale skozi njen želodec in njena jetra, da bi čim prej hranile telesce njene hčerke. Toda otrok se je v materinem trebuhu boril z vsemi močmi svojega krhkega telesca, ki je ostajalo drobčno in kateremu mati ni dajala možnosti, da bi raslo. Tistega dne bi Meri morala v otroško bolnišnico na ginekološki pregled. Potem ko

si je torej dobro stisnila hlače okrog pasu, je večkrat kontrolirala, če je s seboj vzela vse potrebne reči, in šla. Tri reči so bile zanjo potrebne: umazana plastična vrečka, ki jo je imela namesto torbice, določena vsota denarja, ki jo je morala absolutno imeti zato, da si kupi pijačo, ter ključ stanovanja. Vzela je ključ, ker je v zadnjih časih imela nenavadno željo, da se vrne v stanovanje, potem ko je opravila svoje »obveznosti«, in da se uleže na posteljo ter ure in ure spi. Zanj je bilo to nenavadno, ker je običajno raje spala zunaj, kjerkoli se

ji je zdelo primerno, včasih tudi na tleh, blizu kake cerkve.

Nerojenka se je v tistem trenutku, ko je mati odločila, da ne gre na pregled, iz obupa močno premikala in biti tam v trebuhu matere ji je postalo

pretesno. In poleg tega jo je stiskal še materin pas. Ni vedela, kaj naj bi počela. Tudi svet izven materinega telesa je vzbujal v njej strah, ki ga ni mogla obvladati. Trenutkom obupa je pa sledilo upanje, njena volja, da se bo, prej ali slej, kaj spremenilo. Hotela je priti na svet, morda tudi zato, da bi prav ona pomagala svoji materi. Do sedaj nobeni od redkih sosed, ki so se nekoliko zanimali za Meri, ni uspelo pomagati dekletu tako, da bi jo prepričala, da bi vsaj začasno, vsaj za otroka, ne pila alkoholnih pijač in da bi se zdravo hranila. Zgodilo se je, da je Meri komu kaj obljubila, a

obljube potem ni držala.

Ko je tistega dne Meri raje šla popivat, kot da bi šla h ginekologu, je sijalo prijetno pomladansko sonce. Tu pa tam je seveda lebdela na nebu kak bel oblak. Redkokdaj se dogaja, da je nebo popolnoma sinje in vedro. Kje pa! In prisotnost belih oblakov absolutno ne pomeni, da bo prišel zagotovo dež. Ko je Meri šla ven na cesto, se sploh ni pomagala za vreme. Prav ničesar ni bila zmožna opazovati okrog sebe. Kaj šele, da bi opazovala bele oblake na nebu! Njena nerojenka pa bi jih opazovala. In še kako bi jih opazovala. Ogladovala bi si natančno vsak posamezen oblak in videla, da se vsak oblak stalno, nenehno spreminja in da veter nekatere razprši tako, da jih potem ni več. Tega pa ni mogla še storiti, vendar začutila je toplino sončnih žarkov, ki so prijazno božali telo njene matere.

Elena Cerkenič

